

T.C. ADALET BAKANLIĞI Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü
İnsan Hakları
Cezai Adli Yardımlaşma Hukuki Adli Yardımlaşma
Suçluların Geri Verilmesi Hükümlülerin Nakli
Nafaka Çocuk Kaçırma
Dış İlişkiler Uluslararası Kuruluşlar
Heyet Ziyareti Toplantılar
Uluslararası Sorunlar Öneri ve Görüşler

OECD Uluslararası Ticarî İşlemlerde Yabancı Kamu

Görevlilerine Rüşvet Verilmesinin Önlenmesi

Sözleşmesi kapsamında gerçekleştirilen Türkiye

II.Aşama Tekrar İncelemesi için Türkiye'de bulunan

OECD İnceleme heyeti, 19 Ocak 2009 tarihinde Sayın

Adalet Bakanımız Mehmet Ali Şahin tarafından kabul edildi.

Ocak 2009

Yıl:2

Sayı:4

3 Ayda Bir Yayınlanır

Editörden

BAŞYAZI

Aykut KILIÇ

KAPAK KONUSU

OECD Türkiye İncelemesi

1 Küresel Çağda Hukukçu

Ergin ERGÜL

2 Ceza Yargılarının Milletlerarası Değeri

Konusunda Avrupa Sözleşmesi

Mustafa DÖNEN

- 3 **Uluslararası İstinabe ve Tebligatta Masraflar**
Tayyar ÖGMEN
- 4 **Türkiye'de, AİHM Kararlarına Konu Olan İnsan Hakları Sorunları**
Yavuz YILMAZ
- 5 **Performans Değerlendirmesi ve Kamudaki Rolü**
Ahmet Ulutaş
- 6 **AİHM Yıllık Raporu**
Timur DEMİR
- 7 **AİHM Karar İncelemesi**
Ahmet ULUTAŞ
- 8 **(CEPEJ) Avrupa Adli Sistemleri 2008 Rapor Özeti**
Mustafa DÖNEN
- 9 **Ülke Notları**
- 10 **Heyet Ziyaretleri**
- 11 **Yargıtay Kararı (İade Şartları)**
- 12 **Yeni WEB Sayfamız**
Mustafa DÖNEN
- 13 **UHDİGM Bürolar ve Tanımlı İşler**
Tahsin TAŞKIN
- 14 **Aramıza Yeni Katılan Arkadaşlarımız**

EDİTÖRDEN

uhdigm@adalet.gov.tr

Tüm okurlarımıza merhaba diyoruz...

Bundan önceki sayılarımızla ilgilenerek daha iyiyi bulmak adına yorumlarda bulunan ve yoğun iş gündemi içerisinde yazılarıyla katkıda bulunan tüm değerli dostlarımıza teşekkür ediyoruz.

Bültenimiz, Müsteşar Yardımcımız Sayın Aykut Kılıç Bey'in "Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler" konularına ilişkin duygu ve düşüncelerini ifade maksatlı yazıları ile başlamakta,

ve Uluslararası Hukuk alanında gelişmeleri duyurmak, görüşlerimizi paylaşmak ile faaliyet alanımızı tanıtmak yolunda devam etmektedir.

Bu sayımızda yine görev alanımıza giren konulara ilişkin makaleler yer almaktadır.

Özellikle AİHM tarafından yayımlanmış bulunan "İnsan Hakları Yıllık Raporu" ve CEPEJ tarafından yayımlanan "Avrupa Adli Sistemleri 2008 Raporu"nun ilginizi çekeceğini düşünüyoruz.

Daha önceki sayımızda başlattığımız "Yargıtay içtihadı" bölümümüz devam ederken, bu sayıdan itibaren AİHM karar incelemesi bölümüne de başlamış bulunuyoruz.

"Ülke Notları" adı altından güncel gelişmeleri duyurduğumuz bölümümüzde bu sayıda önceki sayılardan farklı olarak tamamen "Hukuk Tebligat" bölümüne dair gelişmelere yer verdik.

Son olarak, Web sitemize ilişkin yenilikler ve Bürolar tarafından yapılan işlerin tanımlanmasına ilişkin çalışmalar tanıtılmıştır.

Bu sayımızda önemli bir değişiklik yaparak PDF formatı yerine WEB formatını tercih ettik. Bu tercihte estetik ve pratik değerler göz önüne alınmıştır.

Öneri ve kritiklere daima açık olduğumuzu ifade etmek ve tüm meslektaşlarımızın vavımlamamızı arzu ettikleri uluslararası hukuk konulu

çalışmalarını beklediğimizi bu vesile ile yenilemek isteriz.

Saygılarımızla.

BAŞYAZI

Aykut KILIÇ
Müsteşar Yardımcısı

Küresel çağda gerçek ve tüzel kişiler, uluslar ile devletler yoğun ve sıkı bir temas, etkileşim ve karşılıklı bağımlılık içine girmişlerdir. Devletlerarası ilişkiler yoğunluk kazanıp çeşitlendiği gibi, dünyada yaşanan küreselleşme sonucu, her alanda yaşanan değişim ve dönüşümler uluslararası hukuku da derinden etkilemektedir. Öte yandan, hızla genişleyen uluslararası hukuk alanı, ulusal hukukları da daha çok birbirine yakınlaştırmaktadır.

Günümüzde, eskiden yerel, ulusal veya bölgesel sayılan birçok konu artık birer küresel sorun oluşturmaktadır. Örneğin, yolsuzluk, karapara aklama, çıkar amaçlı örgütlü suçlar ve terör gibi sınıraşan suçlar tüm uluslararası toplumu ilgilendiren ortak tehdit haline almıştır. Suçluların geri verilmesi ve uluslararası adli işbirliği alanındaki hukuki boşluklar, ülkelerin iç mevzuat ve uygulama farklılıklarından kaynaklanan sorunlardan suçlular yararlanmaktadır.

Küresel sorunlara ve sınıraşan yeni tehditlere çözüm bulunması ise uluslararası kuruluşların ve devletlerin birlikte çalışmasını gerekli kılmaktadır. Bu durum ise, ikili ve çok taraflı uluslararası adli işbirliğinin önemini giderek artırmaktadır.

Bu bağlamda, Birleşmiş Milletler (BM), Avrupa Konseyi (AK), Avrupa Birliği (AB) ve İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) gibi uluslararası, bölgesel ve ulusüstü kuruluşlar, modern uluslararası hukuk normlarının oluşturulmasında öncü rol oynamaktadırlar.

Bakanlığımızın, hem uluslararası kuruluşlarla bağlantısını sağlayan hem de yabancı ülkelerle ikili adli işbirliğini gerçekleştiren Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü (UHDİGM), adalet teşkilatımızın dünyaya açılan penceresi olarak oldukça önemli bir işlev görmektedir.

UHDİGM, ilk olarak 1993 yılında 520/ 2 sayılı KHK ile faaliyete geçmiş ve 2001 yılında 4674 sayılı yasa ile 2992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun Hükmündeki Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkındaki Kanun'un 13/ A maddesi ile yasal altyapıya kavuşmuştur.

UHDİGM, bir çok ülkede farklı kurumlarca yerine getirilen hukuki ve cezai işbirliği alanındaki ikili ve çok taraflı uluslararası sözleşmelerin uygulanmasında, ülkemiz ve yabancı ülke adli makamları arasında adli yardımlaşma taleplerinin karşılıklı olarak iletilmesinde ülkemiz açısından yegane merkezi makam görevini yürütmektedir.

Ayrıca, görev alanına giren çok geniş bir yelpazedeki ikili ve çok taraflı uluslararası sözleşmeler ile Adalet Bakanlıkları arasında işbirliği protokollerinin hazırlanmasına aktif katılım sağlamaktadır. Son yıllarda ülkemizin uluslararası alanda artan ağırlığına paralel olarak gerek Bakan düzeyinde, gerekse teknik heyetler seviyesinde karşılıklı ziyaretlerin organizasyonu da UHDİGM'nin yoğunluk kazanan bir işlevini oluşturmaktadır.

Bu çerçevede, UHDİGM'deki yabancı dil bilen tetkik hakimlerimiz, suçluların geri verilmesi, hükümlülerin nakli, tebligat, istinabe ve kovuşturmaların aktarılması gibi cezai ve hukuki konularda uluslararası adli işbirliği, uluslararası çocuk kaçırmanın hukuki yönleri, nafaka alacaklarının yabancı ülkelerde tahsili, uluslararası hukuk ve insan hakları konusundaki gelişmelerin iç hukuka yansıtılması ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde ülkemiz aleyhine yapılan başvurulara karşı yapılacak savunmalar için bilgi ve belge sağlanması işlemlerinin yürütülmesinde görev ifa etmektedirler.

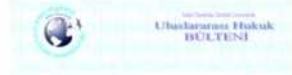
UHDİGM, uluslararası adli işbirliği ve suçluların geri verilmesi alanındaki sorunların giderilmesi suretiyle terör ve örgütlü suçlarla etkin bir mücadele amacıyla hem dışişleri ve İçişleri Bakanlıklarımızın ilgili birimleri ile hem de muhatap yabancı ülke merkezi makamları ile son dönemde daha da yoğunluk kazanan yararlı ve verimli bir işbirliği sürdürmektedir.

Yine 2008 yılı itibarıyla yaklaşık 120.000 işlemi bulan olağan görevlerinin yanı sıra 2004 yılından beri AK Yolsuzluğa Karşı Devletler Grubu (GRECO), 2008 yılından itibaren de OECD Rüşvetle Mücadele Çalışma Grubu çalışmalarında ulusal eşgüdüm makamı olarak da önemli görevler ifa etmektedir.

Bu elektronik bültenin her sayısında kalitesi artan içerik ve dizaynıyla UHDİGM'de görev yapan meslektaşlarımızın deneyim ve birikimlerini İnternet ortamında daha geniş bir kitleye aktarmaları açısından giderek önem kazanan bir

işlev göreceğine inanıyorum.

Bu düşüncelerle, bültenin tüm adalet camiamıza yararlı olmasını temenni ederim.

KAPAK KONUSU

OECD TÜRKİYE KOORDİNASYONU EN İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ KABUL EDİLDİ

Başbakanlık Dış İlişkiler Başkanlığı'nın 04/02/2008 tarihli yazısı ile, OECD Uluslararası Ticari İşlemlerde Yabancı Kamu Görevlilerine Rüşvet Verilmesinin Önlenmesi Sözleşmesi doğrultusunda OECD Rüşvetle Mücadele Çalışma Grubu tarafından yürütülen ülke incelemelerinden sorumlu koordinasyon makamının Adalet Bakanlığı olmasına karar verildiği bildirilmiş olup, bu görev Bakanlığımız adına Genel Müdürlüğümüz tarafından yürütülmektedir.

4-7 Aralık 2007 tarihinde Paris'te yapılan OECD Rüşvetle Mücadele Çalışma Grubu toplantısında II. Aşama İnceleme raporu görüşülmüş ve bir takım eksiklikler bulunarak olağanüstü bir yaptırım niteliğinde olarak Türkiye'nin II. Aşama İncelemesinin tekrarına karar verilmiştir. Görevin tevdi edilmesinden itibaren gerek II. Aşama tekrar inceleme sürecine gerek II. Aşama değerlendirme raporunda yer alan tavsiyelerin karşılanmasına yönelik çalışmalar Bakanlığımız koordinasyonunda ilgili tüm kurum ve kuruluşların katılımıyla düzenli aralıklarla yapılan toplantılarla sürdürülmektedir. 31 Aralık 2008 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanan Ulusal Programda da öngörüldüğü üzere bu çalışmalar bu amaçla kurulan Ulusal Görev Gücü bünyesinde ve Bakanlığımız koordinasyonu ile sürdürülecektir.

İkinci Aşama tekrar inceleme sürecinde 19-22 Ocak 2009 tarihlerinde OECD Sekreteryası ve lider inceleyici ülkeler olan Almanya ve Bulgaristan'dan yetkililer, ülkemize bir yerinde inceleme ziyareti gerçekleştirmiştir. Bu ziyaretin iki günlük kısmı Ankara'da değişik kurum ve kuruluş temsilcileri ve bazı sivil toplum örgütleri ile paneller halinde yapılan görüşmelere, kalan 1,5 günlük kısmı ise İstanbul'da sivil toplum örgütleri, işveren birlikleri ve şirket temsilcileri ile yapılacak görüşmelere ayrılmıştır. Panellere katılacak kamu kurumu, özel sektör ve STK temsilcilerinin bilgilendirilmesi ve görüşmelere çağrılmasına ilişkin çalışmalar Genel Müdürlüğümüz koordinasyonunda yapılmıştır. OECD inceleme heyeti panellere katılım ve bir yıl gibi kısa bir süre içerisinde sağlanan bilinç artırıcı faaliyetler konusunda bir rekor kırıldığını ifade etmişlerdir. OECD İnceleme ekibi ayrıca ziyaret çerçevesinde 19 Ocak 2009 tarihinde Sayın Bakanımız Mehmet Ali Şahin tarafından makamında; TBMM Adalet Komisyonu Başkanı Sayın Ahmet İyimaya ve Başkan Yardımcısı Sayın Hakkı Köylü tarafından Komisyon toplantı salonunda kabul edilmiştir.

Yerinde inceleme ziyareti öncesinde, Genel Müdürlüğümüzce yürütülen başarılı koordinasyon çalışması, Dışişleri Bakanlığı tarafından en iyi koordinasyon faaliyeti olarak kabul edilmiştir. Genel Müdür Yardımcısı Abdullah Cebeci tarafından 13 Ocak 2008 tarihinde Dışişleri Bakanlığında gerçekleştirilen ve OECD bünyesindeki komitelere ilişkin koordinasyonları yürüten tüm ilgili kurum temsilcilerinin katıldığı eşgüdüm toplantısında en iyi koordinasyon uygulaması ile ilgili bir sunum yapılmıştır.

KÜRESEL ÇAĞDA HUKUKÇU

Ergin ERGÜL
Genel Müdür Yrd.

Küresel Çağda Hukukçu

Küresel çağda tüm demokratik ülkelerde, bir taraftan yargının işleyişi şikayet ve eleştiri konusu yapılmasına karşın, bir taraftan da toplumsal değişim ve teknolojik gelişmelerin yanısıra küreselleşme olgusunun getirdiği yeni uyumsuzluklara karşı adalet talebinde ve yargı organlarına başvuruda bir patlama yaşanmaktadır. Bu ise, millet adına yargı erkini kullanan ve Prof Dr.Ali Fuat Başgil'in deyimiyile kanunu hayata giydiren ve uyduran bir sanatkar olan hakimin rolünü gittikçe daha önemli hale getirmektedir.

Amerikalı hukukçu Learnd Hand " Hürriyet Ruhü " adlı eserinde şöyle demektedir ; "Hukukçular da, diğer kamu görevlileri gibi karar vermek, fakat iyi karar vermekle yükümlüdürler. Güven ve güç kazanmak için cesaret ve ileri görüş gereklidir. Demokrasi bu gibi nitelikleri takdir etmesini ve onlara güvenmesini

zorunlamıştır. Bu mesleğin kaderi kendi elindedir. Hukuk mesleği daha geniş, daha anlayışlı bir yorumla daha kapsamlı ve çeşitli bir toplumsal iradenin tercümanı olur. Değişiklik içeriden gelmelidir. Bu meslek toplumdan memnun kalabilmek için onu memnun etmelidir. Toplama uyum sağlamalıdır ki, toplum da ona intibak edebilsin. Canlılığa sahip olmalıdır ki canlı bir organizma olarak kalabilsin. Bir hukukçu zengin bir yaşam sürmesini öğrenmezse gitgide çevresine güvenini yitirir. Yeknesak bir rutine bağlı alelade bir memurdan farksız olur. Soylu bir görevin güç ve geleneğine layık birinin kararında anlaşılmaçlık olmaz."

Küresel Köyde Hakim

Taşıdığı sorumluluğun bilincinde olan küresel köyün ulusal hâkimi, hukuk ve toplumsal yaşamın karşılıklı etkilerinin yanısıra, ulusal hukuk ve uluslararası hukuk etkileşimini, küreselleşmenin hukuk alanına etkilerini de bilmek ve izlemek durumundadır. Çünkü kararlarının etkileri artık sadece kendi yargı çevresi ve ülkesi ile sınırlı kalmamaktadır. Demokratiler özgürlük ve eşitlik temelleri üzerinde yükselir. En başta, bir demokratik hukuk devletinde genel iradenin ifadesi olan kanuna saygı yoksa, özgürlüğün de olamayacağı kuşku götürmez. Hukuksuzluk olan yerde keyfilik vardır, adalet yoktur. İnsan iradesi ve zekası eseri olan hukuk kuralları insan iradesine, zekasına ve vicdanına hitap eder. Dolayısıyla kanunlar özünü ve temelini insan gönlü ve vicdanında bulur. İnsan gönlünün ve vicdanın derinliklerinde yatan ise ahlak ve adalet duygularıdır.

Yasaya riyeti sağlama görevi ise yargındır. Diğer yandan, tüm vatandaşlar kanun önünde eşit oldukları duygusuna sahip değillerse, demokratik bir toplumun işleyebileceği düşünülemez.

Adil Toplum - Adli Toplum İkilemi ?

Fransız Adalet Eski Bakanlarından Robert Badinter'in tespitiyle, "henüz adil bir toplum olunmuş değildir, ancak adli bir toplum olduğu kesindir. Yani toplumda, uyumsuzluklar katlanarak çoğalırken hakime başvurular da artmaktadır. Artık toplumda, kişiler arası uyumsuzluklarda uzlaştırmacı kimseler, toplumsal önderler kalmamıştır. Buna karşın ihtilaf halinde hakime başvurma, en sık ve geniş ölçüde kullanılan yol olmuştur. Üstelik taraflar istinaf, temyiz, anayasa şikayeti gibi çeşitli başvuru yollarını kullanabilmektedirler. Hatta klasik iç hukuk yollarına, ülke dışındaki mahkemelere, örneğin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine (AIHM) bireysel başvuru da eklenmiştir.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, üye 47 ülkede sekiz yüz milyondan fazla insanın yaşadığı Avrupa Konseyi mekanında, ortak kamu düzeninin anayasasını oluşturmaktadır. Hâkimin, siyasi meşruluğun ölçütü halini alan küresel insan hakları standartlarını uygulamada göstereceği titizlik hem ülkesine hem de mensup olduğu yargı teşkilatına uluslararası alanda itibar ve prestij kazandırmaktadır.

Diğer taraftan, bir zamanlar ilerleme ve gelişme ile birlikte suçluluğun da azalacağı taraftar bulan bir düşünceydi. Ancak, aksine çağdaş toplumlarda, istatistikler geleneksel suçlarda ciddi bir artışın yanısıra yeni suçluluk biçimlerinin ortaya çıktığını göstermektedir. Suç dünyası da, mali, ekonomik ve teknolojik alanlardaki dev gelişmelere paralel bir değişim ve dönüşüm yaşamaktadır. En başta, toplumlarımızda yeni suç işleme fırsatları sunan teknik ilerlemelere bağlı yeni suçlar ortaya çıkmaktadır. Ancak en çarpıcı gelişme, çıkar amaçlı(mafya) ya da ideolojik (terör) olsun örgütlü suçlar alanında yaşanmaktadır. Örneğin sahtecilikten dolandırıcılığa, tehditten rüşvet ve karapara aklamaya yüzlerce suç faaliyetinde bulunan ve "suç firması" nitelendirilmesini hak eden örgütler bulunmaktadır. Hakim demokratik toplumların ve hukuk devletinin geleceğine karşı bir tehdit oluşturan bu yeni suçluluk tipleri ile hukuk çerçevesinde insan

geleceğine ağır bir tenidit oluşturan bu yeni suçluluk tipleri ile hukuk çerçevesinde, insan haklarını gözeterek mücadelenin en önemli aktörü görülmektedir.

Tüm ülkeler tam bir dava enflasyonu yaşamaktadır. Ceza alanındaki takipsizlik, delil Adalet talebi ve dava sayısındaki artışa paralel olarak, hakimnin gücü ve etkinliği artmaktadır. Gerçekten, adli erkin gücü ve faaliyet alanının, tarihin hiçbir döneminde bu denli önem kazanmadığını söylemek abartı olmaz. Söz konusu genişleme en çok da ekonomik ve sosyal alanda görülmektedir. Günümüz toplumunun en önemli sorunları yargıcin kararına bırakılmaktadır. Yüksek Mahkemelerin içtihat ve ilke kararları taraflarını aşan etkiye sahiptirler.

Sonuç

Küresel çağda, artık tüm demokratik ülkelerde, yargı bağımsızlığı konusu uluslararası standartları yakalama yolundadır. Ancak, hakimlerin kararları tarafları tatmin etmeli ve yargıçlar hatalı kararlarını haklılaştırmak ve gerekçelendirmek için yargı bağımsızlığının arkasına sığınmamalıdır. Bundan sonra daha sık gündeme gelecek ve tartışılacak olan ise, tarafsızlık ilkesidir. Bu konuda hâkimlerden beklenen ise, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarında vurgulandığı üzere, her türlü ön yargıdan uzak olarak, adeta bir yargılama makinesi gibi hareket etmeleridir.

Artan güç ve etkinliği hakimnin sorumluluğunu da arttırmaktadır. Kanunların daha kısa sürede gelişmelerin gerisinde kaldığı ve sık sık değiştiği bir ortamda toplumunun adalet özlemini karşılayabilmek için çağın gerektirdiği bilgi ve donanımına sahip olmak ve yargılama sanatını küresel çağın ve içinden çıktığı toplumun ihtiyaçlarına uyarlayabilmek suretiyle demokrasinin güçlenmesine katkı sağlamak, bu ağır sorumluluğun temelidir. Gerçekten, hukukî yaşamda hukukçu ve hâkimin rolü, kanun koyucudan daha önemlidir. Çünkü, kanun koyucu nihayet bir dönemde mevcut olan ihtiyaç ve ilişkileri görülebilir ve bunlara bir çözüm getirir. Halbuki hâkim hayat ve ihtiyaçların ilerleyiş ve başkalaşımını içinde yaşamakta; her gün oluşan yepyeni durumlara çözüm aramaktadır. Dolayısıyla bir ülkenin hukuki gelişimi kanun koyucularından çok hâkimlerine bağılı olmaktadır.

Demokratik toplumlarda yargıcin rolü ve etkinliğinin ekonomik, sosyal ve teknolojik gelişmelerin getirdiği yeni sorunlara paralel olarak, giderek artacağı açıktır. Zira, Tocqueville'nin daha 1832'de yazdığı gibi, "yargı bir demokrasinin katlandığı yegane aristokrasidir". Ancak hakimlerin de, bu özel konunun ağır sorumluluğunun bilinciyle, yasaları uygularken küresel çağın, bilgi toplumunun ve özgürlükçü demokrasinin değerlerini ve gereklerini göz önünde tutmaları gereklidir.

CEZA YARGILARININ MİLLETLERARASI DEĞERİ KONUSUNDA AVRUPA SÖZLEŞMESİ VE UYGULANMASINA İLİŞKİN SORUNLAR

Mustafa DÖNEN
Tetkik Hâkimi

Genel Olarak

Ceza kanunumuz dahil pek çok ülkenin ceza kanunu ülkesellik prensibi yani evrensellik prensibine göre düzenlemeler içermektedir. Başka ülkelerde işlenmiş bir suçun kovuşturulabilmesi aynı zamanda yargılama sonucunda verilen kararların yabancı ülkelerde infazını gerekli kılabilir. Kaldı ki yabancı ülke kararlarının infazı talepte bulunan kadar talebi yerine getiren ülkenin de çıkarına olabilecektir. Yabancı mahkeme kararını infaz eden ülkenin de bu infaz nedeniyle kendi ülkesinin kararlarının dışarıda infazını sağlayabileceği gibi ülkesini suç işleyenlerin cenneti olmaktan korumuş olacaktır.

Ülkelerin ekonomik ve sosyal ilişkilerinde birbirine gösterdikleri güvenin bir benzerini ceza kanunlarının uygulanmasında da göstermeleri işbirliği ve yardımlaşma anlayışına uygun düşecektir. Ayrıca, cezaî ilamların infazı talep edilen ülkenin muvafakati çerçevesinde ve yabancı ilamın kendi kanunlarına göre uyarlanması yolu ile gerçekleşmekle, ülkelerin egemenlik hakları da ihlal edilmeyecektir. Kaldı ki yabancı ülke kararlarının infazı talepte bulunan kadar talebi yerine getiren ülkenin de çıkarına olabilecektir. Yabancı mahkeme kararını infaz eden ülkenin de bu infaz nedeniyle kendi ülkesinin kararlarının dışarıda infazını sağlayabileceği gibi ülkesini suç işleyenlerin cenneti olmaktan korumuş olacaktır.

ADLİ YARDIMLAŞMAYA İLİŞKİN SÖZLEŞMELER

Uluslararası suçlulukla mücadele ve adaletin gerçekleştirilmesi devletler arasındaki adli yardımlaşma yapılmasına yönelik ikili ve çok taraflı sözleşmelerin temelini teşkil etmektedirler. Bu anlamda Avrupa Konseyi bünyesinde yer alan belli başlı sözleşmelerden kısaca söz etmek ve yazımız konusu Ceza Yargılarının Milletlerarası Değeri Konusunda Avrupa Sözleşmesi (CYMDKAS) (EK 1) ile ilişkisinden bahsetmek yerinde olacaktır.

CİKAYAS (Ceza Yargılarının Milletlerarası Değeri Konusunda Avrupa Sözleşmesi): Bir cezaî soruşturma veya kovuşturma kapsamında başka bir ülke adli makamlarından yargılamaya ilişkin delillerin toplanması amacına hizmet etmektedir. Buna göre başka bir ülkede bulunan sanık hakkında yargılamanın tamamlanarak verilen kararın CYMDKAS sayesinde infaz edilebilmesi mümkün olmaktadır.

HNDAS (Hükümlülerin Nakline Dair Avrupa Sözleşmesi): Bir ülkenin kendi vatandaşı olmayan bir şahıs hakkında devam eden infazın hükümlünün uyuşu bulunduğu ülkede infazına olanak sağlayan bir sözleşmedir. Hükümlülerin Nakli Sözleşmesi öncesinde CYMDKAS hükümlülerin nakline olanak sağlayan hükümleri nedeniyle bir dönem için bu boşluğu dolduran bir görev ifa etmiştir. Ancak gerek karmaşıklığı gerekse uygulama zorlukları nedeniyle daha sonrasında HNDAS imzalanmıştır. CYMDKAS uyarınca infazın başlamasından önce nakil yapılabilirken, HNDAS uyarınca ise nakil infazın başlamasından sonra mümkün bulunmaktadır. Her iki sözleşmenin arasındaki temel fark ise HNDAS bakımından karar devletinin aynı zamanda hükümlüye sahip olup infaza başlamış olması, CYMDKAS'da ise hakkında infaza başlaması düşünülen hükümlünün nakli imkanı yanı sıra mahkumiyet kararı veren devletin hükümlünün kendi egemenlik sınırlarında bulunmaması nedeniyle yabancı ülkeden infaz talep etmesidir. Diğer bir fark ise HNDAS hükümlü rızası rızası ararken CYMDAS rıza aramamaktadır.

SİDAS (Suçların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi): Bir ülke adli makamlarının soruşturma/kovuşturma aşamasında ifadesini almak veya mahkumiyet kararının kesinleşmesine binaen infaza başlamak üzere şüpheli/sanığı diğer bir ülkeden istemesidir. Esasen SİDAS'da mahkumiyet kararlarının infazına yönelik olması bakımından CYMDKAS ile benzerlikler göstermektedir. Dikkat edileceği üzere SİDAS yargılama aşamasında da kullanım alanları bulundukları CYMDAS ancak kararın kesinleşmesine müteakip infaz aşamasında devreye girmektedir. Ancak bir çok ülkenin vatandaşını iade etmemesi ve belli bir ağırlığa ulaşmayan suçların SİDAS kapsamında değerlendirilmemesi nedeniyle bir kısım suçların infaz edilememesi gibi bir sonuç ile karşılaşabilmektedir. Bu açık ise iadeye konu olmayan suçlar ve suçlular bakımından infazın CYMDKAS gereği yapılabilmesi ile kapatılabilmektedir.

Görüldüğü üzere CYMDKAS'ın diğer sözleşmeler ile bir kısım konu ve kapsam bakımından benzerlikleri bulunmakta olup, özellikle tarih itibari ile önceliği bulunduğu HNDAS yürürlüğe girdikten sonra hükümlülerin nakline olanak tanıyan hükümlerinin uygulanması gereği kalmamıştır. Aynı şekilde, SİDAS'ın cezaların infazına yönelik suçların iadesini sağlayan hükümleri, mahkumiyet kararı veren devlet tarafından sıkça başvurulan bir yol durumundadır. Bununla birlikte, CYMDKAS hükümlerinin halen bir takım boşlukları doldurmaya yönelik bir araç olarak bulunması gereklidir. Özellikle, hakkında mahkumiyet verilmiş suçlunun yabancı bir ülkede bulunması ve iadesinin mümkün olmadığı hallerde başvurulabilecek tek yol durumundadır.

CYMDKAS (Ceza Yargılarının Milletlerarası Değeri Konusunda Avrupa Sözleşmesi)

Bilindiği üzere, Anayasamızın 90 nci maddesi uyarınca 27/10/1978 tarihinde onaylanarak 28/1/1979 tarihinde yürürlüğe giren CYMDKAS mevzuatımızın bir parçası durumundadır .

CYMDKAS 28/05/1970 tarihli bir sözleşme olup, halen 47 üyeli Avrupa Konseyinin 20 ülkesi tarafından imzalanarak yürürlüğü konulmuştur.

Ülkemiz tarafından 27/10/1978 tarihinde sözleşmeye getirilen çekinceler ile; En başta Sözleşmenin EK 1 in a bendinde sayılan mahkumiyete konu suçların "mali ve dini içerikli olması halinde yerine getirilmeyeceğine", f bendinde ise "isteyen devlette yapılan ve orada zamanasını kesici veya durdurucu sonuçları olan işlemlerin sonuçlarının değil sadece kendilerinin eşdeğerliliğinin tanınmasına" ilişkin olarak çekince konulmuştur. ÇIKAYAS kapsamında yer almayan idari makamların kararlarına karşı ise bir çekince getirilmemiştir. Yabancı ülkeler tarafından iletilecek evrakın "Türkçe" dilinde tercümesini ihtiva etmesi gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca adli yardımlaşma taleplerinin "Diplomatik yoldan iletilmesi" ise diğer bir çekincemizdir. Bu bildirimlerin yararlı olduğu aşikardır. Ancak, sözleşmede bahsedilen yaptırımlardan neyin anlaşılacağına dair o tarihteki 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun ilgili hükümlerinin belirtilmesinin yerinde olmadığı görülmektedir. Bilindiği üzere, 765 sayılı yasa 5237 sayılı yasa ile mülga hale gelmiştir. Esasen, sözleşmenin 10 uncu maddesi karşısında mevzuatımızda yer alan yaptırımların bir çekince olarak ayrıca sayılmasının gerekmediği görülmektedir. Nitekim çekincelerin tamamı incelendiğinde bu yönde çekince bildiren ülkeler azınlıkta bulunmaktadır.

KANUN

2081 (Ek 2) sayılı "Ceza Yargılarının Milletlerarası Değeri Konusunda Avrupa Sözleşmesinin Onaylanması ve Uygulanması Hakkında Kanun" bahsi geçen sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunması yanı sıra sözleşmenin uygulanmasına yönelik bazı düzenlemeler de getirmiştir.

Buna göre, Madde 2 başlığı altında merkezi makam belirlemesi yapılmıştır. Sözleşmenin bazı hükümlerinde sözleşmeciler devletler tarafından yapılması gereken işlemlerin yapılması sadesinde sayılan devlet kavramının karşılığı olan makamın Adalet Bakanlığı olduğu tespit edilmiştir. Burada "Devlet tarafından yapılması gereken işlemler" ifadesinden açıkça anlaşılacağı üzere yargıya ilişkin olmayan işlemlerden bahsedildiği açık olup sözleşmenin ilgili maddelerinde de hangi işlemler bakımından yargı kararı gerektiği açık olarak belirtilmiştir.

GENEL KANUN - ÖZEL KANUN

Diğer bir husus ise metni 15/05/1984 tarihli ve 18402 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan 3002 sayılı (EK 3) "Türk Vatandaşları Hakkında Yabancı Ülke Mahkemelerinden ve Yabancılar Hakkında Türk Mahkemelerinden Verilen Ceza Mahkûmiyetlerinin İnfazına Dair Kanun"un ve 2081 sayılı yasanın ilişkisinin tespit edilmesidir. Esasen CYMDKAS hükümlülerin nakli ve infazın başka bir ülkeden istenmesi olanaklarını sahip olup 2081 bu sözleşmenin uygulanmasına dair genel bir kanun niteliğinde iken 3002 sayılı kanun ise sonradan yürürlüğe giren ve sadece hükümlülerin nakli konusunu düzenleyen HNDAS'ın uygulanmasına yöneliktir. Bu itibarla kanunumuzda her iki kanun arasında genel kanun özel kanun ilişkisi bulunmaktadır. Bu itibarla uygulamada hükümlü nakli konusunda HNDAS sözleşmesi hükümlerine göre 3002 sayılı kanun uygulanırken, CYMDKAS'ın artık hükümlü nakli alanında uygulanmadığı sadece bir ülkenin diğer bir ülkede bulunan hükümlü hakkında infaz yapılmasına ilişkin taleplerinin uygulanmasına ilişkin hükümleri için 2081 sayılı kanun uygulanması yapılmaktadır. Ayrıca 3002 sayılı kanunda yer alan "Türk vatandaşları hakkında yabancı ülkelerde" ve "Yabancılar hakkında Türk Mahkemelerinde" şeklindeki ifadelerin kanunun geçerlilik alanına bir sınır çizdiği görülmektedir. 2081 sayılı kanunda ise buna ilişkin bir kısıtlama yapılmamış olup bu hali ile de genel bir nitelik taşımaktadır. Nitekim konu hakkında ülkemizde iki Ağır Ceza Mahkemesinde meydana gelen olumsuz yetki uyuşmazlığı sonucu Yargıtay 5. Ceza Dairesinin (EK 4) 20/10/2005 tarihli ve 2005/16647 Esas. 2005/21507 Karar sayılı ilamı ile 3002 sayılı yasanın

kararı ve 2009/2007 Esas, 2006/2007 Karar sayılı karar ve 2002 sayılı yasanın CYMDKAS sözleşmesine dayanılarak yapılan taleplere uygulanamayacağına dayanan Ankara 10. Ağır Ceza Mahkemesi kararını doğru bularak Konya Ağır Ceza Mahkemesinin 02/05/2006 tarihli ve 2006/42 Esas, 2006/177 Karar sayılı (EK 5) yetkisizlik kararını kaldırmıştır.

ULUSLARARASI ADLİ TEBLİGAT VE İSTİNABE MASRAFLARI

Tayyar ÖGMEN
Tetkik Hâkimi

Uluslararası tebligat ülkemizde taraf olduğu 1954 tarihli Hukuk Usulüne Dair Sözleşme ile 1965 tarihli Hukukî ve Ticarî Konularda Adli ve Gayri Adli Belgelerin Yabancı Memleketlerde Tebliğine Dair Sözleşme kapsamında yerine getirilmektedir. Tebliğ talep eden veya kendisinden tebliğ talep edilen ülkenin anılan Sözleşmelere taraf olmaması veya aramızda iki taraflı adli yardım sözleşmelerine bulunmaması durumunda tebligat işlemi uluslararası adli yardımlaşma ilkeleri çerçevesinde yerine getirilmektedir.

Uluslararası istinabe ise 1970 tarihli Hukukî veya Ticarî Konularda Yabancı Ülkelerde Delil Sağlanması Hakkında Sözleşme ile varsa ikili veya çoklu sözleşmeler kapsamında; anılan sözleşmelerin bulunmaması durumunda uluslararası adli yardımlaşma ilkeleri çerçevesinde yapılmaktadır.

1965 tarihli Hukukî ve Ticarî Konularda Adli ve Gayri Adli Belgelerin Yabancı Memleketlerde Tebliğine Dair Sözleşme'nin 12 maddesinin 1. fıkrasında tebliğ işlemi nedeniyle her hangi bir tebliğ masrafının istenemeyeceği belirtilmekte; diğer taraftan 2. fıkrası a ve b bentlerinde tebliğe yetkili görevlilerin müdahalesini gerektiren veya tebliğin özel usullerinin uygulanmasını gerektiren durumlarda masraf talep edilebileceği belirtilmektedir.

Öte yandan 1970 tarihli Hukukî veya Ticarî Konularda Yabancı Ülkelerde Delil Sağlanması Hakkında Sözleşme 14. maddesinde;

"İstinabe talebinin yerine getirilmesi her ne mahiyette olursa olsun hiçbir vergi, harç veya masraf ödenmesine yol açmaz.

Bununla birlikte, talepte bulunulan Devlet, talep eden Devletten bilirkışı ve tercümanlara ödenen ücretler ile bu Devletin 9 uncu maddenin 2 nci paragrafına göre, talep ettiği özel bir usulün uygulanmasından doğan masrafları istemek hakkına sahiptir.

Talepte bulunulan makamın mevzuatı uyarınca delilleri sağlama yükümlülüğünün taraflara ait olması ve istinabeyi bizzat yerine getirecek durumda bulunmaması halinde, talep eden makamın muvafakatını aldıktan sonra, uygun gördüğü bir kimseyi istinabeyi yapmak üzere görevlendirebilir. Talepte bulunulan makam bu izni isterken, söz konusu usulden dolayı doğabilecek tahmini masrafları da bildirir. Talep eden makamın izni, bu masrafların ödenmesi borcunu üstlenmesini de tazammun eder. İznin mevcut olmaması halinde talep eden makam bu masraflardan dolayı sorumlu değildir."

Hükmü yer almaktadır.

Uluslararası adli yardım ve tebligat işlemlerimizde uygulanmak üzere, Tebligat Tüzüğü'nün 37. maddesi hükmü uyarınca Adalet Bakanlığınca, Dışişleri Bakanlığı ile istişare edilerek belirlenen, tebligat ve istinabe işleri ile ilgili anlaşmalar hükümlerinin, mütakabiliyet esaslarının ve hangi memleketler için avans olarak ne kadar tebligat ve istinabe masrafı yatırılması gerektiğine ilişkin 2009 yılına ilişkin Tebliğ Resmî Gazete'nin 23 Aralık 2008 tarih ve 27089 numaralı sayısında ilan edilmiştir.

01 OCAK 2009 tarihinden itibaren yapılacak uygulamaya esas olmak üzere;

A. Tebligat talebinde:

1) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti için 17 TL, diğer ülkeler için de 28 TL posta gideri alınması, tebligat evrakına pul yapıştırılmaması veya eklenmemesi, Bakanlığımızdan herhangi bir duyuru beklenilmeden gideceği ülkeye göre posta giderinin tespit edilerek, ilgisince Maliye Bakanlığının "Muhtelif Gelirler" hesabına yatırılmasının sağlanması ve buna dair makbuz örneğinin, Bakanlığımıza gönderilen evraka eklenmesi veya tarih ve sayısının Bakanlığımıza yazılan sevk yazısında belirtilmesi,

2) Kanada adli makamları aracılığıyla yapılacak tebligatlarda masraf talep edildiğinden, Ottawa Büyükelçiliğimiz adına düzenlenecek 50 Kanada Doları tutarında çekin evrak ile birlikte Bakanlığımıza gönderilmesi,

3) Amerika Birleşik Devletleri adli makamları aracılığı ile yapılacak tebligatlarda masraf talep edildiğinden "Process Forwarding International Wels Fargo Bank, S.W.I.F.T. No: WIFB1US6S account no: 2007107119 USA" adına (ABA routing no: 121000248 belirtilmek suretiyle) 95.00 ABD Doları tutarındaki masrafın tebligatın yapılacağı kişinin adı ve soyadı ile şirket ise ismi belirtilmek suretiyle ödemesinin yapıp makbuz örneğinin evrak ile birlikte Bakanlığımıza gönderilmesi,

4) Fransa adli makamları aracılığı ile yapılacak tebligatlarda masraf talep

edildiğinden Fransa için "Chambre Nationale des Huissiers de Justice" adına ve muhatabın ismi ile birlikte dosya numarası yazılmak suretiyle "BNP PARIBAS MAINE MONTPARNASSE Agence PARIS MAINE MONT (00274) RIB: 30004 00274 000 10225371 58 IBAN: FR76 3000 4002 7400 0102 2537 158 BIC: BNPAFRPPXXV" hesabına, 50.00 Euro yatırılarak makbuzun evrak ile birlikte Bakanlığımıza gönderilmesi,

5) Avustralya adli makamları aracılığı ile yapılacak tebligatlarda masraf talep edildiğinden 100 Avustralya Dolarının veya karşılığı Türk Lirasının mahkeme veznesine peşinen yatırılmasının sağlanması ve bu hususun Bakanlığımıza gönderilecek sevk yazısında belirtilmesi,

6) Belçika adli makamları aracılığı ile yapılacak tebligatlarda masraf talep edildiğinden 75 Euro'nun veya karşılığı Türk Lirasının mahkeme veznesine peşinen yatırılmasının sağlanması ve bu hususun Bakanlığımıza gönderilecek sevk yazısında belirtilmesi.

B. İstinabe talebinde:

1) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti için 17 TL, diğer ülkeler için de 28 TL posta gideri alınması, istinabe evrakına pul yapıştırılmaması veya eklenmemesi, Bakanlığımızdan herhangi bir duyuru beklenilmeden gideceği ülkeye göre posta giderinin tespit edilerek, ilgisince Maliye Bakanlığının "Muhtelif Gelirler" hesabına yatırılmasının sağlanması ve buna dair makbuz örneğinin, Bakanlığımıza gönderilen evraka eklenmesi veya tarih ve sayısının Bakanlığımıza yazılan sevk yazısında belirtilmesi,

2) Almanya ile Kanada'nın Quebec Eyaleti makamlarınca istinabe taleplerimizin yerine getirilmesi için masraf talep edildiğinden, dinlenecek her bir tanık için 550 TL avansın ilgisince mahkeme veznesine depo ettirilmesi ve bu hususun Bakanlığımıza gönderilecek sevk yazısında belirtilmesi,

3) Yurt dışında DNA testi istenen hallerde 3.000 TL, kan tahlili yapılması istenen hallerde 1.500 TL, Türkiye'de yapılacak tahlil ve DNA testi işlemlerine esas olmak üzere yurt dışından kan ve doku örneğinin alınması istenen hallerde 500 TL'nin mahkeme veznesine avans olarak depo ettirilerek yabancı mahkemece talep edilecek masrafların ödenmesinden sonra arta kalabilecek meblağın ilgisine iade edilmesi,

4) Bilirkişi tetkikini gerektiren diğer talimat istemlerinde (hesap incelemesi, sağlık raporu alınması gibi), istinabe masrafı yabancı adli makam tarafından talep edildiğinde ödenmek üzere, 235 TL'nin mahkeme veznesine avans olarak depo ettirilmesi,

5) Almanya dışındaki devletler, istinabe taleplerimizin yerine getirilmesi ile ilgili olarak nadiren masraf talep ettiklerinden, bu devletlere gönderilecek taleplerde ilgisinden posta gideri dışında avans alınmaması, ancak o devlet adli makamı tarafından talep edilmesi halinde ödenmesini teminen ilgisinden masrafların ödeneceğine dair bir "Taahhütname" alınması,

Husuları yer almaktadır.

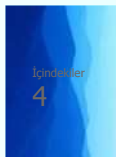
Uygulamada genellikle öngörülenden daha az veya hiç tebligat masrafı yatırılmamasından dolayı meydana gelen gecikmelerin önlenmesi için, tebligat masrafının belirlenmesinde söz konusu 2009 yılı "tebliğ"ın esas alınması gerekli bulunmaktadır.

Özellikle para transferini gerektiren Amerika Birleşik Devletleri ile Fransa'ya yönelik tebligatlarda dekontta muhatap alıcıya ilişkin kimlik ve hesap bilgi bilgileri ile dosya bilgilerin tam yer almadığı görülmektedir.

Ayrıca ücretlerin havalesini isteyen Amerika Birleşik Devletleri, Fransa ile çek düzenlenmesini gerektiren Kanada'ya yönelik tebligat taleplerinde söz konusu ücretlerin banka veya diğer aracı kuruluş aracılığıyla transferi yerine mahkeme veznesine depo edildiği görülmektedir.

Bundan başka Bakanlığımıza gönderilen tebligat ve istinabe evrakına pul eklendiği görülmektedir. Bakanlığımızla yapılan yazışmalarda pul gönderilmesine gerek bulunmamaktadır.

Yurt dışına gönderilen istinabe talebinin yerine getirilmesinden vazgeçilmesi, davanın müracaata bırakılması veya karara çıkması hallerinde Bakanlığımıza bilgi verilip, paranın iadesi konusunda muvafakat alınmadan ve evrak geri istenmeden depo edilen para sahibine iade edildiği ve yabancı adli makamlarınca talep edilen tebligat ve istinabe bedellerinin ödenmesinde sıkıntı yaşandığı ve bu durumun bir taraftan adli işlemlerimizin yerine getirilmesinde gecikmeye yol açmakta diğer taraftan ise ülkemizin uluslararası yükümlülüklerine halel getirmektedir.

TÜRKİYE'DE, AIHM KARARLARINA KONU OLAN İNSAN HAKLARI SORUNLARI

Dr. Yavuz YILMAZ
Tektik Hakimi

Genel olarak

Türkiye, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ni 1954 yılında onaylamıştır. Böylece, Devletimiz Sözleşme'de yer alan bütün haklara, hem kendi vatandaşları hem de

yabancılar açısından, riayet etme yükümlülüğü altına girmiştir. Ancak Türkiye, bireysel başvuru hakkını 28 Ocak 1987 tarihinde kabul etmiştir. Bununla birlikte, Türkiye'nin yetki alanındaki herkesin, Sözleşme'de koruma altına alınan bir hakkının ihlal edildiği iddiasıyla Sözleşme Organları'na şikayette bulunma yolu açılmıştır.

AİHS sistemine göre aslanan insan haklarının iç hukukta korunmasıdır. Zaten AİHS'nin konusunu oluşturan haklar, temelde Anayasa'da birer birer sayılmak suretiyle anayasal güvenceye kavuşturulmuştur. Örneğin; Sözleşme'nin 2. maddesinde koruma altına alınan yaşam hakkı Anayasa'nın 17. maddesinde, 3. maddede düzenlenen işkence, insanlık dışı ve onur kırıcı davranışta bulunma ve ceza verme yasağı Anayasa'nın 17/3. maddesinde, 4. maddede düzenlenen kölelik kulluk zorla çalıştırma ve angarya yasağı Anayasa'nın 18. maddesinde, 5. maddede düzenlenen kişi özgürlüğü ve güvenliği Anayasa'nın 19. maddesinde, 6. maddede düzenlenen adil yargılanma hakkı Anayasa'nın 138, 140, 141. maddelerinde, 7. maddede düzenlenen suç ve cezaların kanuniliği ilkesi Anayasa'nın 38/1. maddesinde, 8. maddede düzenlenen özel hayata, aile hayatına, konut ve haberleşme özgürlüğüne saygı, Anayasa'nın 20, 21, 22. maddelerinde, 9. maddede düzenlenen düşünce vicdan ve din özgürlüğü Anayasa'nın 24 ve 25. maddelerinde, 10. maddede düzenlenen düşünceyi açıklama özgürlüğü Anayasa'nın 26. maddesinde, 11. maddede düzenlenen toplantı ve örgütlenme özgürlüğü Anayasa'nın 33, 34 ve 51. maddelerinde, 12. maddede düzenlenen evlenme ve aile kurma hakkı Anayasa'nın 41. maddesinde, 13. maddede düzenlenen hak arama özgürlüğü Anayasa'nın 36 ve 40. maddelerinde, güvence altına alınmıştır.

Diğer yandan saydığımız bu hakları ilgilendiren pek çok düzenlemeler çeşitli kanunlarla yapılmıştır.

AİHM'ne Türkiye aleyhine yapılan başvurular

Yukarıda sayılan düzenlemelere rağmen bunlara uygun davranılmadığı veya devlet organları tarafından bunlara ilişkin yapılan uygulamaların AİHS'ni ihlal ettiği iddiası ortaya atıldığına, herhangi bir ihlal durumunun olup olmadığını AİHM saptamaktadır.

Türkiye' aleyhine yapılan başvurular nedeniyle AİHM'nin verdiği ihlal kararları şu ana başlıklara altında toplanabilir.

1- Yaşam hakkı ihlali iddiaları (madde 2):

Bu başvuruların belli başlıları, güvenlik güçlerinin yaptıkları operasyonlar sırasında ölen kişilerle, gözaltında kaybolmalarla, gözaltında meydana gelen ölümlerle, faili meçhul cinayetlerle ve Ümraniye Çöplüğü'nde meydana gelen patlama ile ilgilidir.

AİHM bu başvurularda, iç hukukta resmi makamlarca iddia konusu olay hakkında yeterli ve etkili bir soruşturma yapılmadığını, operasyonların planlamasının ve uygulamasının kusurlu olduğunu, kullanılan gücün orantısız olduğunu, yaşam hakkının korunması için alınan önlemlerin yeterli ve etkili olmadığını yani Devletin yaşam hakkını koruma konusundaki pozitif ödevini yerine getirmediğini karara bağlamış ve yaşam hakkının ihlalinden dolayı Devlet'i dolaylı sorumlu tutmuştur.

2. İşkence, insanlıkdışı, onur kırıcı muamele ve ceza yasağı ihlalleri iddiaları (madde 3):

Bu iddiaların bir kısmı gözaltında ve cezaevinde bulunanların işkenceye ve kötü muameleye maruz kaldıkları iddialarına ilişkindir. AİHM bu başvurularda gözaltında ve cezaevlerinde işkence ve kötü muamele yapıldığı ve yetkililerin bunlara karşı duyarısız kaldıkları sonucuna varmıştır. Bu çerçevede AİHM devletin bu tür olayları engelleme konusundaki pozitif yükümlülüğünü yerine getirmediği ve bu tür iddialar konusunda yetersiz soruşturma yapıldığını karara bağlamıştır.

Bu kapsamdaki 2. tür başvurular Güneydoğu'daki evlerin yıkılması ile ilgilidir. Bu başvuruların bir kısmında AİHM evlerin güvenlik güçlerince yakıldığını kabul ederek evleri yanan kişilere insanlıkdışı muamele yapıldığı, yetkililerin de bu tür iddialar karşısında söz konusu eylemlerin güvenlik güçleri tarafından gerçekleştirildiğini kabul etmede isteksiz davrandığını kaydetmiştir.

Bu kapsamdaki 3. tür başvurular kaybolan kişilerin yakınlarına yapılan muameleye ilişkindir. AİHM kaybolan kişilerin yakınlarının yetkililere yaptıkları müracaatların ciddi şekilde ele alınmadığını ve bu kişilerin acılarıyla baş başa bırakıldığını, yetkililerin bu konularda sergilediği rahat tavırlar nedeniyle AİHS'nin 3. maddesinin ihlal edildiğini karara bağlamıştır.

Bu kapsamdaki başvuruların son türü ise sığınmacıların sınır dışı edilmesi ile ilgilidir. AİHM bu tür başvuruların bir kısmında sınır dışı edilen kişinin gönderildiği ülkede insanlıkdışı muameleye maruz kalma ihtimalini göz önüne alarak AİHS'nin 3. maddesinin ihlal edildiği sonucuna varmıştır.

3- Kişi özgürlüğü ve güvenliği ihlalleri iddiaları (madde 5):

Bu kapsamdaki başvurulardan bir kısmı kaybolan kişilerin gözaltına alındığının kayda geçmemesine ilişkindir. AİHM gözaltına alınan kişinin kaydının yapılmamasının, 5. maddenin bir bütün halinde ihlali sonucunu doğurduğuna ve bu güvenceyi tamamen ortadan kaldırdığına karar vermiştir. AİHM kararında, gözaltına ilişkin kayıt tutulmamasının özgürlükten mahrum bırakmadan sorumlu olanların suç ile olan ilgilerini gizlemeleri ve izlerini örtmelerini mümkün kılması sonucunu doğurduğu vurgulanmış, bu tür iddialar karşısında yetkililerin anlamlı bir soruşturma yapmadığına değinilmiş, tüm bunların 5. maddenin ihlaline sebebiyet verdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Bu kapsamdaki 2. kısım başvurular makul şüphe ve hukuka uygunluk bulunmadan gözaltına alınmalarla ilgilidir. Bu başvuruların bir kısmında AİHM başvuranın neden gözaltına alındığına ilişkin soruşturma dosyasında makul şüphenin bulunmaması nedeniyle 5. maddenin ihlal edildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Bu kapsamdaki 3. tür başvurular uzun gözaltı sürelerine ilişkindir. AİHM bu tür başvurularda başvuranların gözaltında tutulduğu süreleri uzun bulmuş ve 5. maddenin ihlal edildiğine karar vermiştir.

Bu kapsamdaki 4. tür başvurular uzun tutukluluk sürelerine ilişkindir. AİHM bu tür başvurularda tutukluluk süresini değerlendirirken somut olayın özelliğine göre sanığın kaçma, delilleri karartma, tanıklara baskı yapma şüphesini, olayın karmaşıklığını vb. nedenleri göz önüne almakla birlikte, yapılan başvuruların pek çoğunda tutukluluk sürelerinin uzunluğunun 5. maddenin 3. fıkrasını ihlal ettiği sonucuna varmıştır.

Bu kapsamdaki 5. tür başvurular gözaltına alınan veya tutuklanan kişilerin mahkemeye başvuru hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir. AİHM, DGM'nin görev alanına giren suçlar açısından gözaltına alınmaların hukuka uygunluğunun denetlenmesinde iç hukuk yolu bulunmadığına, yani 5. maddenin 4. fıkrasının ihlal edildiği sonucuna varmıştır.

Bu kapsamda üzerinde durulması gereken bir konu da, 5. maddeye aykırı olarak gözaltına alınan yada tutuklananların tazminat hakkıdır. AİHM, yapılan başvuruların bir kısmında, tazminat hakkına ilişkin 466 sayılı yasanın tazminat ödenmesi için "gözaltına alma yada tutuklamanın yasadışı olması" koşulunu getirdiğini, bunun da 5. maddenin 5. fıkrasındaki hakkın etkin biçimde kullanılmasını yeterli düzeyde sağlamadığına karar vermiştir.

vermiştir.

[Devamı için tıklayınız!](#)

PERFORMANS DEĞERLENDİRMESİ VE KAMUDAKİ ROLÜ

Ahmet ULUTAŞ
Tetkik Hâkimi

Genel Olarak

Performans, genelde insan kaynakları yönetimi alanında sık kullanılan fakat sınırları ve içeriği yeterince açıklanmamış bir kavramdır. Bununla birlikte, Erdoğan (1991) performans; "işgörenin, kendisi için tanımlanan özellik ve yeteneklerine uygun olan işi, kabul edilebilir sınırlar içerisinde gerçekleştirmesidir" şeklinde tanımlarken, Baş ve Artar (1991) performansı, "bir işi yapan bir bireyin bir grubun ya da bir teşebbüsün o işle amaçlanan hedefe yönelik olarak neleri sağlayabildiğinin nicel ve nitel olarak anlatımıdır" şeklinde tanımlamıştır.

Performans, amacın gerçekleştirilme derecesidir. Bir işi yapan bireyin, grubun ya da örgütün o iş aracılığıyla, hedefe göre nereye ulaşabildiğini gösterir. Dolayısıyla performans, işgörenin görevinde ne yapması gerektiğine ilişkin beklentilerle, gerçekte ne yaptığı arasındaki ilişkinin bir fonksiyonudur. İşgörenin görevini gerçekleştirmek için yaptığı her işlem ve eylem bir performans davranışdır (Akt.Argon ve Eren, 2004).

Yapılan tanımlar ışığında performans kavramının tanımını; belirlenen koşullara göre bir işin yerine getirilme düzeyi, ya da bir işgörenin belirli bir zaman kesiti içerisinde kendine verilen görevi yerine getirmek suretiyle elde ettiği sonuçlar şeklinde özetlememiz mümkün olabilecektir .

Bununla beraber biz bu çalışmamızda, insan kaynakları yönetimi alanında kullanılan performans kavramından çok , kamuda kurumsal bazda performans değerlendirme ve bunun bütçe alanındaki yansımalarını analiz etmeye çalışacağız.

Bilindiği üzere, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, mali saydamlık ve hesap verebilirlik ilkeleri çerçevesinde kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanımının sağlanması amacıyla performans yönetimi anlayışını getirmeyi amaçlamaktadır. Performans yönetimi, performansın sürekli iyileştirilmesini amaçlayan sonuç odaklı bir yönetim anlayışdır. Performans yönetiminin en önemli bileşenlerinden birisi de performans değerlendirmesidir. Performans yönetimi; stratejik planlama, performans esaslı bütçeleme , performans değerlendirme ve faaliyet raporlarının birbirini takip ettiği döngüsel bir yönetim şeklidir. Performans yönetiminin en önemli bileşenlerinden birisi performans değerlendirmesidir. Performans değerlendirme yoluyla kaynakların etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılıp kullanılmadığı incelenerek saydamlık ve hesap verebilirliğin sağlanması amaçlanmaktadır. Performans değerlendirme yapılarak bir kurumun stratejik amaç ve hedeflerinin doğru tespit edilip edilmediği ile bu amaç ve hedeflerin gerçekleşmesinde kullanılan faaliyet ve projelerin uygulama sonuçları incelenmektedir .

Performans Değerlendirmesi Nedir? Performans değerlendirme, kamu idarelerinin belirledikleri stratejik amaç ve hedeflere ulaşmak için izledikleri yolun, performans hedeflerine ulaşmak üzere kullanılan yöntemler ile yürütülen faaliyet ve projelerin ve bunların sonucunda elde edilen çıktı ve sonuçların değerlendirilmesidir .

Diğer bir anlatımla, performans değerlendirme, yürütülen faaliyet ve projelerin etkinliğinin araştırıldığı bir geri bildirim mekanizmasıdır. Değerlendirme yanında performans ölçümü, geleneksel denetim ve performans değerlendirme gibi başka geri bildirim mekanizmaları da vardır. Performans değerlendirme ile performans ölçümü arasındaki farklılıkların ortaya konması performans değerlendirmesinin ne olduğunun daha iyi anlaşılmasını sağlayacaktır.

Performans Ölçümü ile Performans Değerlendirmesinin Karşılaştırılması: Performans değerlendirme ile performans ölçümü farklı araçlardır. Performans ölçümü performans göstergelerinin elde edilmesi üzerinde çalışırken, değerlendirme ele aldığı konuların özelliklerini ve neden sonuç ilişkilerini daha detaylı bir şekilde inceler.

Performans ölçümü kurumun mevcut durumunun fotoğrafını çekerek hedeflerine ulaşip ulaşmadığı ile ilgili bilgiler verir. Ancak ölçüm sonuçlarına bakarak bir kurumun başarılı veya başarısız olduğu sonucuna varılmamalıdır. Performans sonuçlarının hedeflerden sapması dışsal faktörler gibi kurumun tamamen kontrolü dışındaki beklenmeyen olaylardan kaynaklandığı durumlarda kurumu başarısız olarak değerlendirmek doğru değildir. Ancak, ayrıntılı bir performans değerlendirme sonunda kurumun başarılı veya başarısız olup olmadığı ve bu sonucun neden kaynaklandığı hakkında yargıya varılabilmek mümkündür .

Performans Değerlendirmesini Kimler Yapar? Değerlendirme pek çok kişi veya kurum tarafından yerine getirilmektedir;

-Kurum Yöneticileri ve Çalışanları: Kurum yöneticileri ve çalışanları performans programında yer alan performans ve gösterge hedeflerinin gerçekleşme durumunu, sapmaları ve sapmaların nedenlerini ayrıntılı olarak değerlendirir. Bu değerlendirme sonucunda elde edilen sonuçlara kamu idarelerince hazırlanacak faaliyet raporlarında yer verilir.

-Uzmanlaşmış Araştırma ve Danışma Kurumları: Kurum içinde yeterli nitelikte eleman

bulunmadığı durumlarda performans değerlendirmesi araştırma ve danışma kurumlarına yaptırılır.

-Merkezi Yönlendirme Kuruluşları: Örneğin, maliye bakanlığı ödenek tavanlarının ve bütçe ödeneklerinin tespiti, bütçe uygulamalarının izlenmesi ve performans programında yer alan amaç ve hedeflerin gerçekleşme durumunun takibi amacıyla performans değerlendirmesi yapar. Bu değerlendirme sonuçları bütçe hazırlık çalışmalarında yapılan bütçe müzakerelerine de temel oluşturur. Bunun yanı sıra DPT tarafından da yatırım projelerinin performansının izlenmesi amacıyla değerlendirme yapılır.

SONUÇ YERİNE

Performans değerlendirmesi, performans yönetimini uzun süredir uygulayan ülkelerde karar vericilere bilgi sağlayan sürekli bir faaliyet olup kamu mali yönetiminin ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir. Bu çerçevede özellikle OECD ülkelerinde performans yönetimi tüm unsurlarıyla sistematik bir şekilde ele alınmakta ve düzenlenmektedir. Bu kapsamda 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda performans değerlendirmesinin sistematik bir süreç olarak ele alınmasına daha fazla ihtiyaç bulunmakta olup, hangi kurumların değerlendirme yapmaktan sorumlu olduğu, değerlendirme sonuçlarının bütçe kararlarının alınmasında ne ölçüde kullanılacağı ve değerlendirme sonucunda yapılan önerilerin kurumlar tarafından yerine getirilip getirilmediğinin hangi mekanizmalar ile takip edileceğine ilişkin düzenlemelerin net bir şekilde ve tek bir başlık halinde ele alınması gerekmektedir. Ülkemizde yaşanan program bütçe deneyimi, performans değerlendirmesinin performans yönetimi içerisindeki öneminin ortaya çıkmasına neden olmuştur denilebilir. Bu nedenle kamu mali yönetim sisteminde değişimlere ilişkin kararlar alınırken ve uygulanırken performans değerlendirmesi konusuna gereken önemin verilmesi gerekmektedir. Buradan elde edilecek çıktılar daha doğru ve isabetli kararlar alınmasına da zemin hazırlayacaktır .

Öte yandan, çağımızın popüler kavramları arasında yer alan performans kavramı diğer gelişmiş ülkelerin yanı sıra ülkemizde de gerek bütçeleme gerekse insan kaynakları yönetimi alanlarında daha fazla başvurulması gereken bir kavram gibi gözüküyor. Etraflarında gerçekleşen hızlı değişimlere ayak uydurmak zorunda olan kurumların gerek kamuda gerekse özel sektörde performans ölçme ve değerlendirme ve elde edilen çıktıların geri bildirimine daha fazla önem vermeleri gerekiyor.

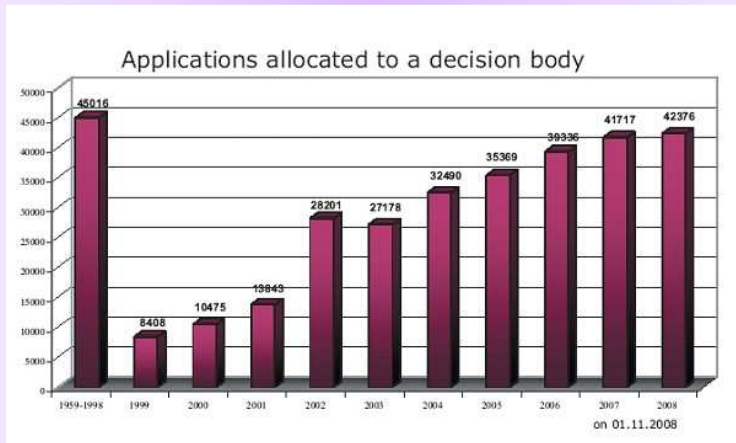
İçindekiler
5

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ YILLIK RAPORU

Timur DEMİR
Tetkik Hâkimi

Karar alma sürecine gelen başvurular:

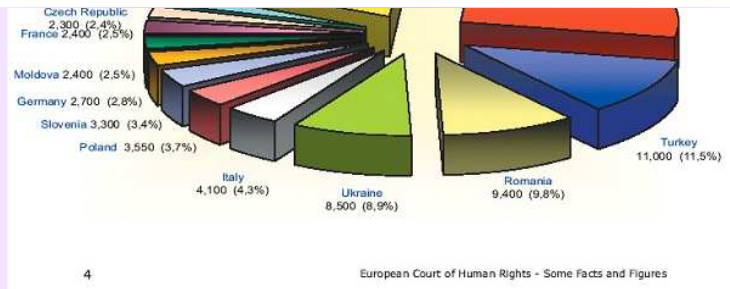
Şekilde görünen başvurular, mahkemeye başvuru formunun doğru ve tam olarak iletildiği, ilgili evrakların suretlerinin ilişikte gönderildiği, yani karar alma sürecine gelen başvurulardır. Bu tür başvurular Komisyon veya Mahkemenin bir dairesi tarafından incelenecektir. Bu figürlerde ön araştırma aşamasında olanlar (tamamlanmamış dosyalar) bulunmamaktadır.

Henüz karar aşamasına gelmeyen davalar:

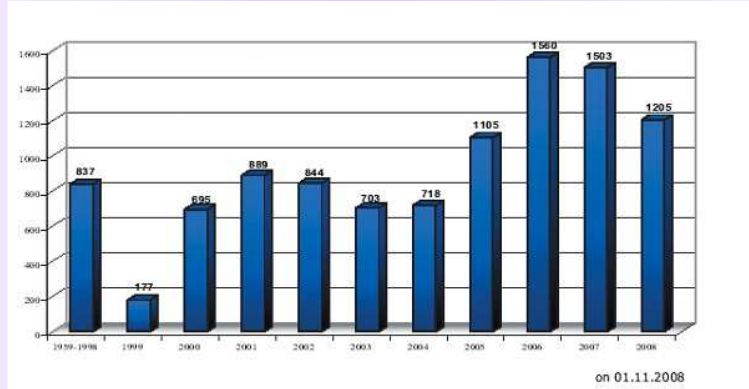
1 Kasım 2008 tarihinde yaklaşık olarak 95900 başvuru çözüme kavuşturulamamış ve karar verilememiştir.

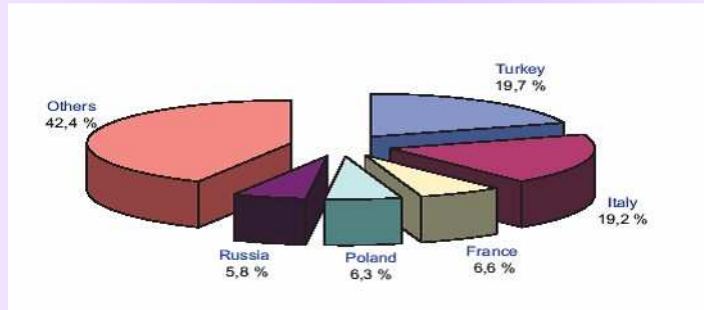
Mahkeme Tarafından Verilen Kararlar

Sözleşme'de 1 Kasım 1998 tarihinde yapılan reformdan itibaren Mahkemenin ele aldığı, incelediği dava sayısında önemli bir artış olmuştur. Belirtilen reformun yapılmasından itibaren henüz 10 yıl geçmeden mahkeme 10.000 inci kararını verebilmiştir. 1959 yılından beri verilen kararlar dikkate alındığında, kararların %90 dan fazlası 1998 ve 2008 yılları arasında verilmiştir.

Mahkemece Verilen İhlal Kararları (1998-2008)

1998 ve 2008 yılları arasında Mahkemenin verdiği kararlardan yarısından fazlası Avrupa Konseyinin 47 üye ülkesinin sadece dördü ile ilgilidir. "Türkiye: 1857, İtalya: 1789, Fransa: 613, Polonya: 601" Verilen kararların % 83 den fazlası 1998 reformundan sonra verilmiştir ve Mahkeme en azından ilgili ülkenin Sözleşmenin bir maddesini ihlal ettiğini tespit etmiştir.

[AİHM Yıllık Raporunun Orijinal Metninin Tamamını Görmek İçin Tıklayınız!](#)

İçindekiler
7

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ KARAR İNCELEMESİ

Ahmet ULUTAŞ
Tetkik Hâkimi

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Hukuk Yargılamasında Adil Yargılanma Hakkı Kapsamında Duruşma Açılması Hakkını Değerlendiriyor:

Case of Vilho Eskelinen & Ors v. Finland ([GC] No 63235/00, 19 Nisan 2007)

19 Nisan 2007 tarihinde verilen kararın detaylı içeriği için AİHM raporuna aşağıdaki bağlantıya tıklayınız.

19 Nisan 2007 tarihinde vermiş olduğu kararında, AİHM, yargılamanın kabul edilene kadar uzunluğuna ve sözlü duruşma gereğine özel bir yollama yaparak, medeni yargılamada adil duruşma hakkının kapsamını değerlendirmiştir.

Olaylar

Başvuranlar, 5 polis memuru ve bir idari asistan dahil olmak üzere Finlandiyalı kamu görevlileridir. 1990 yılında, onların bölgelerinin bir başka bölge ile birleşmesi sonrası, başvuranlar ek ödemelerini kaybetmişlerdir. Başvuranların iddialarına göre; İl Polis Komutanı 1990 yılında, kayıplarının telafi edileceği sözünü vermiş, ancak telafi edilmemiştir.

Başvuranlar 1993 yılında Juopio İlçe İdari Kuruluna tazminat için başvurmuşlardır. Dört yıl sonra, 1997 yılında, İdari kurul başvuruyu reddetmiştir. Başvuranlar, 1997 yılında ilgili olayları açıklamak amacı ile sözlü duruşma talebiyle ve karara itiraz için Kuopio İdare Mahkemesine başvururular. İdare Mahkemesi 1998 yılında, başvuranların sözlü beyanlarının alınmasının gerekli olmadığı gerekçesi ile başvuruyu reddeder. Başvuranlar bu kararı Yüksek İdare Mahkemesine temyiz ederler ve tekrar sözlü duruşma talebinde bulunurlar. Bu mahkeme başvuruyu 2000 yılında reddeder ve tekrar sözlü duruşmanın gerekli olmadığını yineler.

Sorun

Başvuranlar, sözlü duruşma talebinin reddi ve yargılamanın aşırı uzun sürmesinin, "herkes medeni hak ve yükümlülüklerinin belirlenmesinde .. makul bir sürede, adil ve kamuya açık duruşma hakkına sahiptir" diyen AİHS'nin 6. maddesinin ihlâlini teşkil edeceği iddiası ile Finlandiya aleyhine AİHM'ye bir başvuruda bulunurlar.

Bulgular:

Yargılamanın Uzunluğu

AİHS'nin 6. maddesinin uygulanabilirliği eşiği meselesi ile ilgilendikten sonra, AİHM 6. maddedeki adil yargılanma hakkının kapsam ve içeriğini değerlendirmeye devam eder. İlk iç yargılama usulünün uzunluğunun makullüğünü, davanın özel koşulları ışığında ve özellikle davanın karmaşıklığı ve başvuranın ve ilgili otoritelerin tutumunu nazara alarak değerlendirmiştir (para [67]). Bu noktada AİHM davanın ne karmaşık ne de istisnai olmadığını belirledi. Ayrıca medeni hukuka ilişkin meselelerde makul sürenin, belirli koşullar altında davanın davacı tarafından mahkeme önüne getirilmesinden önce bile işlemeye başlayabileceğini açıklamıştır (para [65]).

Bu davada yargılama süresinin uzunluğunu değerlendiren AİHM, İdari Kurulda davanın incelenmesinin dört yıl almasının yeterli açıklaması olmadığını belirledi. İdare mahkemesinde ve Yüksek İdare Mahkemesindeki yargılamalarda herhangi bir zaman alıcı sorunu belirlemedi. Bununla beraber, idari kurul prosedüründeki gecikme Sözleşmenin ihlâlini teşkil etmektedir.

AİHM, yargılamanın uzunluğundan kaynaklanan üzüntü ve endişe için her bir başvuruda 2.500-Euro ödenmesine karar verir.

Sözlü Duruşma

AİHM adil yargılama hükmünde sözlü duruşmanın rolünü değerlendirmeye devam eder. AİHM ilgili prensiplerin ilk defa Jussila v Finland davasında açıklandığına işaret eder ([GC] No 73053/01, §§40-45) . Başvuranların sözlü duruşma talebindeki gayelerinin il yetkililerinin maaş kayıplarının telafi edileceği sözünü verdiklerini sözlü olarak ifade etmek olduğunu nazara alır, buna karşın Fin Hükümeti ilgili bilgilerin yazılı olarak da sunulabileceğini, sözlü duruşmanın gereksiz olduğunu ileri sürer. Mahkeme Finlandiya'nın ilgili hususların yazılı olarak sunulması halinde karara esas alınabileceği savını kabul eder (para [73]). Sözlü duruşmanın gerekli olup olmadığına karar vermenin mahkemelere ait olduğunu kaydetmekle beraber, başvuranlar böyle bir duruşmayı talep edebilirlerdi ve idare mahkemeleri bu talebi değerlendirir ve yanıtı gerekçelendirirlerdi. Başvuranlara davalarını yazılı olarak öne sürmek ve karşı tarafın sunumlarına yanıt verme olanağı tanıdığını nazara alarak AİHM, adil yargılanma hakkının sözlü duruşma olmaması nedeni ile ihlal edilmiş olmadığı sonucuna varır .

Kararın Sonuçları

Sonuç olarak, AİHM'nin Vilho Eskelinen kararı açısından en göze çarpan bulgu, sözlü duruşmanın her durumda adil yargılanma ilkesi için bir gereklilik olmadığı, özellikle olguların taraflar arasında eşit olarak ve yazılı biçimde sunulmasının olanaklı olduğu hallerde.

Dolayısıyla, her durumda bizatihi sözlü duruşmanın açılmaması ya da taraflara bu olanağın tanınmaması doğrudan doğruya adil yargılanma hakkının ihlali anlamına gelmemekte, bu konuda AİHM'nin başka unsurları da gözönüne alacağı bu karar ile ifade edilmiş bulunmaktadır .

Yargı sistemlerinin etkinliğini ve niteliğini geliştirme ve bu hususta Avrupa standartları oluşturma iradesini taşıyan Avrupa Adaletin Etkinliği Komisyonu (CEPEJ),

üye ülkelerin adalet sistemlerindeki farklı uygulamaların ortadan kaldırılması ve adaletin daha hızlı ve etkili bir biçimde sağlanması için, anılan görev ve yetkileri kapsamında iki yılda bir AK üyesi ülkelerinin adalet sistemlerinin etraflıca değerlendirildiği raporlar yayınlamaktadır. Bu raporların ilki olan "Avrupa Adli Sistemleri - 2006 Basım" 2006 yılında "Avrupa Adli Sistemleri - 2008 Basım" ise Eylül ayında yayınlamıştır.

"Avrupa Adli Sistemleri - 2008 Basım" raporu 252 sayfalık ana metin ve ekleri ile birlikte 334 sayfadan oluşmaktadır. Söz konusu raporun herkesin istifadesine sunulabilmesi için tercüme faaliyetleri devam etmektedir. Ayrıca çok yakın bir tarihte Genel Müdürlüğümüz Web sayfasında aktive edilecek CEPEJ sitesinde söz konusu raporlar orijinal metin ve tercüme ile birlikte sunulacaktır.

tercümeleri ile birlikte yayımlanabilecektir.

Burada yer alan bilgiler ise söz konusu raporun "Özeti"nde yer alan verilere dayanmaktadır. Bu itibarla, tablo ve şekillerin içeriği gösterilen link adresi tıklanarak orijinal metinden incelenebilecektir. [CEPEJ Avrupa Adli Sistemleri 2008 Rapor Özeti Orijinal Metnine Ulaşmak İçin Tıklayınız](#)

1. Mahkeme, Savcılık ve Adli Yardım için tahsis edilen kamu harcamaları:

Üye devletler tarafından iletilen verilere göre, bahsi geçen unsurlara ayrılan tahsislerin ayrı ayrı gösterildiği sistemler yanı sıra herhangi bir ayırım yapılmaksızın tümü için ayrılan tahsisin gösterildiği sistemlerde bulunmaktadır. Burada ise mümkün olduğu kadar her eleman için tahsis edilen miktar ayrı ayrı gösterilmeye çalışılmıştır.

Konsey üyesi ülkeleri çoğunda mahkemelere tahsis edilen bütçe'de geçtiğimiz beş yıl içinde artış meydana geldiği gözlenmiştir. Bu artışta personel giderlerinin artması, yüksek kiralama ücretleri, mahkeme binalarının işletme bedelleri, enflasyon ve yargı reformlarının yürürlüğe konulması etken bulunmaktadır.

Table 1: Mahkeme, savcılık ve adli yardım için ülkelerin tahsis ettiği miktarlar

Figure 1: Yapılan harcamaların kişi başına milli gelire göre oranı

Figure 2: Yargıya ayrılan ödeneğin mahkeme, savcılık ve adli yardım arasındaki dağılım

2. Yargıya Erişim:

Adli yardım sistemine harcanan miktarlar bir kısım ülkelerde 2006 verilerine göre %50 ye varan oranlarda artış göstermiştir. Bu ülkelerin bazılarındaki artışın sebebi adli yardım sisteminin yeni kurulması veya kapsamının genişletilmesinden kaynaklanmaktadır. Diğer bazı ülkelerde ise artış yargıya ulaşımın kolaylaştırılmasına yönelik çabalardan kaynaklanmaktadır. Bunlara karşı, Bosna-Hersek, Gürcistan, Malta, Hollanda ve Norveç'te ise adli yardım miktarları sabit kalmış veya düşüş trendi gözlemlenmiştir. 2004 rakamlarına göre Norveç, İskoçya, Kuzey İrlanda ve İngiltere'de kişi başı milli gelinine göre göreceli olarak adli yardım için ayrılan miktarlar ise yüksektir.

Figure 3: Kişi başına düşen milli gelir esasına göre adli yardıma ayrılan miktarlar gösterilmiştir.

Figure 4: Bazı ülkelerde adli yardımdan yararlanılabilecek dava tipleri sınırlandırılıp dava başına verilebilecek miktar yüksek tutulurken (Ör. Rusya Fed.), tam tersine bazı ülkelerde ise dava başına verilebilecek miktar sınırlı tutulup, yararlanılabilecek dava tipleri geniş tutulmuştur (Ör. Belçika, Fransa, Portekiz ve İspanya). Diğer ülkeler ise, tahsis edilebilecek miktar ve dava çeşidi konusunda daha cömert davranmışlardır (İrlanda, İngiltere, Hollanda). Adli yardım için yapılan tahsis bu ülkelerde genel bütçeye önemli bir yük getirmektedir.

3. Mahkeme Kullanıcıları (Haklar ve Kamu Güveni)

Küçük suçluların veya diğer mağdurların yasal haklarının korunması ve güçlendirilmesi için kapalı oturumda ya da iletişim teknolojileri kullanılarak dinlenilmelerine ve özel usuli haklara ilişkin uygun özel mekanizmalar değerlendirilmiştir.

Table 2, Figure 5: Bu tablolarda hassas gruplar için düşünülen tedbirlerle ilişkin ülkelerin verdiği "Evet" sayısı gösterilmiştir.

4. Mahkemeler

Bu bölümde, Avrupa'da ki mahkeme organizasyonlarına ilişkin ilgili tüm temel gerçekler bulunabilir. Bu kapsamda, genel yargı yetkisine sahip ilk derece mahkemeleri ile ihtisas ilk derece mahkemeleri arasında fark bulunmaktadır.

Şekil 6: Haritada ülkelerde 100 bin kişiye düşen mahkeme sayısı gösterilmiştir.

Tablo 3 (Table 3): Ülkelerin bilgisayarlar teknolojilerini kullanma seviyeleri gösterilmiştir.

5. Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolları

Adli uzlaşma artan sayıda ülke tarafından benimsenmektedir. 38 ülkede bu sistem bulunurken 22 ülkede ayrıca adli uzlaşma için adli yardım almak mümkün bulunmaktadır. Uzlaştırma tüketici ve aile sorunlarında en sık rastlanan başvuru alanlarıdır. Tahkim ise 33 ülkede genellikle ticari konulara ilişkin olarak mevcut bulunmaktadır.

Şekil 8 (Figure 8): Ülkelere göre 100 bin kişi başına düşen uzlaştırıcı sayısı gösterilmiştir.

6. Savcılar Tarafından Açılan Ceza Davaları

Savcılar tarafından açılan dava sayısı Tablo 4'te verilmiştir. İkinci bölüme ise savcıya yapılan şikayetlerin sonuçlandırılmayan dava sayısı ve nedenleri verilmiştir. 19 ülkede savcının suçlulara bir tedbir uygulaması mümkün bulunmaktadır. Son bölümde mahkeme önüne götürülen dava sayısı gösterilmiştir.

7. Hâkimler

CEPEJ raporuna göre üç tip hâkim tanımı yapılmaktadır. İlk olarak "Profesyonel Hâkimlik" bu konuda eğitim alan ve kendisine ücret ödenen ve mahkemede görev yapan kişiler olarak tanımlanırken, "Profesyonel Olmayan Hâkimlik" ise gönüllü olarak yapılan ve kendilerine başvuru olana münhasır karar verme yetkisi olan kişi olarak tanımlanmıştır.

Table 5: Yargıda görev yapan (100 bin kişiye düşen) hâkim tipleri ve sayısı ülkelere göre gösterilmiştir.

Şekil 9: 100 bin kişi başına düşen profesyonel hakim sayısı gösterilmiştir.

8. Personel

Personel dört ana başlık altında incelenmektedir. Bunlardan ilki özel bir önem taşıyan "Rechtspfleger" Alman sisteminin alınmıştır. İkinci grup personelin görevi ise hâkimlere yardımcı olmaktır. Üçüncü kategori ise idari görevleri bulunan personeldir. Son olarak ise mahkemedeki teknik elemanlardır.

Şekil 10: Profesyonel hâkim başına düşen personel sayısı gösterilmiştir.

9. Mahkeme Faaliyetleri ve Adil Yargılanma

Ceza davalarının uzunluğunun ölçülmesi zorluklar içermektedir. Davaların bütün parametreleri her açıdan benzerlik göstermese de açık bazı oranlamalar faydalı kıyaslamalar yapma olanağı sağlayabilmektedir.

Şekil 11 (Figure 11): Ülkelere göre ilk derece mahkemelerine gelen ve çözülen dava sayısı

Şekil 12 (Figure 12): İlk derece mahkemelerindeki civil - non civil litigious

Şekil 13 (Figure 13): Dava çıkarma katsayısı (civil - non civil)

Şekil 14 (Figure 14): Dosya çıkarma süresi (civil - non civil)

Şekil 15 (Figure 15): Boşanma davalarının ortalama uzunluğu

10. Hâkim ve Savcıların Kariyer ve Statüleri

Tablo 6 (Table 6): Görüldüğü üzere tahsis edilen maaşlar yaşam standardı, istihdam, kıdemlilik gibi değişik unsurlara bağlı olarak belirlenmektedir.

Tablo 7 (Table 7): Hâkim ve savcılara karşı yürütülen disiplin soruşturmaları gösterilmiştir.

11. Avukatlar

Şekil 16 (Figure 16): 100 bin kişiye düşen avukat sayısı gösterilmiştir.

Şekil 17 (Figure 17): Profesyonel hâkim başına düşen avukat sayısı gösterilmiştir.

İçerikler 9

ÜLKE NOTLARI (Uluslararası Adli Yardımlaşma)

AZERBAYCAN

Hukuk Tebligat

Azerbaycan vatandaşlarına yapılacak tebligat evraklarında vatandaşların adlarının, soyadlarının, ata adlarının, ünvanlarının, pasaport bilgilerinin bulunması.

AVUSTRALYA

Hukuk Tebligat

Avustralya'ya 1965 Lahey Sözleşmesine göre düzenlenerek gönderilecek tebligat evrakının 3'er nüsha düzenlenmesi istenmektedir. (3 Türkçe, 3 İngilizce)

SUUDİ ARABİSTAN

Hukuk Tebligat

Adli yardım taleplerinin işleme konulabilmesi için adli yardım taleplerine konu kişilerin pasaport veya ikame (oturma izni) numaralarının (Suudi Arabistan vatandaşı ise kimlik veya pasaport numarasının) bildirilmesi gerekmektedir.

BAHREYN

Hukuk Tebligat

Bahreyn'deki Türk Bankalarının, Türkiye'deki Genel Müdürlüklere bağlı şube niteliğinde oldukları göz önünde bulundurularak, tebligatın Türkiye'deki Genel Müdürlüklerine yapılması.

FRANSA

Hukuk Tebligat

Fransa'da ilan yoluyla tebligat usulünün mevcut olmadığı bildirilerek, Fransa'da tebligat işleminin, ilgilinin adresine iadeli taahhütlü bir yazıyla çağrı yapılarak kendi isteğiyle teslim edilmesi şeklinde veya şayet ilgilinin yeni adresi bilinmiyor ise en son bilinen adresine icra memuru vasıtasıyla tebligat yapıldığı bildirilmiştir.

JAPONYA

Hukuk Tebligat

Japonya'da ilanen tebligatın gazete veya diğer yayın organları aracılığıyla yapılması gibi bir uygulamanın bulunmadığı, mahkemenin ilanen tebligat yapılmasına karar vermesi halinde, bu tarz tebligatların mahkeme önlerindeki panolara asılmak suretiyle yapıldığı belirtilmiştir.

NOT: Yukarıda Fransa ve Japonya ile ilgili olarak belirtilen ilanen tebligat usulü yabancı adli makamları aracılığıyla yapılan taleplere ilişkin olup, ilan tutanağı başlıklı metin ile tercümelerinin yabancı gazetelerde Dış Temsilciliklerimiz aracılığıyla doğrudan ilanen tebliği tüm ülkeler için olanaklı bulunmaktadır.

İçerikler 10

HEYET ZİYARETLERİ

UKRAYNA Heyet Ziyareti

Ukrayna ve Ülkemiz arasında 1959 tarihli Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardım Avrupa Sözleşmesi'nin uygulanmasına ilişkin yaşanan sorunlar ile suçluların iadesi konularının ele alınması ve bu alandaki

İlişkilerin daha da geliştirilmesi amacıyla 25-26 Kasım 2008 tarihlerinde Ankara'da bir toplantı düzenlenmiştir.

Anılan toplantıya, Ukrayna Başsavcılığı'ndan Uluslararası Hukuk Departmanı Genel Müdürü Vitaliy Kasko, Uluslararası Hukuk Departmanı İade Bölümü Başkanı Alexander Kovalenko, Uluslararası Hukuk Departmanı Adli Yardım Bölümü Başkanı Alexander Prykhodko ve Bakanlığımızı temsilen Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürü Ahmet Fırat, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdür Yardımcısı Ergin Ergül, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü Tetkik Hakimleri Ayben İyisoy ve Seval Arslan katılmışlardır.

Ziyaret çerçevesinde yapılan görüşmeler sonucunda adli alanda mevcut işbirliğinin geliştirilmesine yönelik kararlar alınmıştır.

HOLLANDA Heyet Ziyareti

Hollanda Adalet Bakanlığı Uluslararası Adli Yardım Dairesi Başkanı Thieu Coffeng, aynı dairede çalışan Olga Yıldız, Ulusal Savcılık Makamı Savcısı John Lucas, Komiser Gulsen Uludağ, Hollanda Polis Ataşesi Eddy Assen ve bir tercümandan oluşan Heyet adli yardım ve terörle mücadele konularında işbirliğine ilişkin görüşmelerde bulunmak üzere 6-8 Ocak 2009 tarihleri arasında Ankara'ya gelmişlerdir.

Görüşmelere Adalet Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Sayın Aykut Kılıç başkanlığında Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürü Ahmet Fırat, Genel Müdür Yardımcısı Ergin Ergül, Tetkik Hakimleri Ayben İyisoy yanı sıra Ankara ve İstanbul Cumhuriyet Başsavcılıkları ile 250. Madde uyarınca yetkili Cumhuriyet Başsavcı Vekilleri katılmışlardır.

Ziyaret çerçevesinde yapılan görüşmeler sonucunda adli alanda mevcut işbirliğinin geliştirilmesine yönelik kararlar alınmıştır.

İçindekiler
11

YARGITAY KARARI (İade Şartlarının Mahkeme Kararında Değerlendirilmesi)

T.C.
YARGITAY
Onbirinci Ceza Dairesi

Esas :2008/9700
Karar : 2008/7949
Tebliğname : 11/200788883

TUTUKLU

YARGITAY İLAMI

Arnavutluk Cumhuriyeti Durres Temyiz Mahkemesinin 21.12.2001 gün ve 289 sayılı kararı ile Arnavutluk Ceza Kanununun 110/2-25, 186/1, 190/1, 191/1, 47 ve 55. maddeleri gereğince kişiyi hukuka aykırı olarak hürriyetinden yoksun bırakma, belgeler, mühür, form kağıtları ve medeni halleriyle ilgili belgelerde sahtecilik suçundan kesinleşmiş 7 yıl hapis cezasının infazı ve Arnavutluk Cumhuriyeti Tiran Ağır Ceza Mahkemesinin 26.03.2006 gün ve 70 nolu Arnavutluk Ceza Kanununun 78, 278/2, 118, 151/2, 333 ve 334. maddeleri gereğince kasten adam öldürme, ruhsatsız ateşli silah bulundurma, mezarlara zarar verme ve suç örgütü kurmak suçlarına ilişkin tutuklama kararı nedeniyle iadesi talep edilen A.S. hakkında yapılan yargılama sonunda; 5237 sayılı TCK. nun 18/8 maddesi gereğince hükümlü bulunduğu kişiyi hukuka aykırı olarak hürriyetinden yoksun bırakma, belgeler, mühür, form kağıtları ve medeni halleriyle ilgili belgelerde sahtecilik suçları ile tutuklu bulunduğu örgüt kurmak suçlarından geri verme talebinin kabul edilebilir olduğuna ve tutukluluk halinin devamına dair Ankara 10. Ağır Ceza Mahkemesinden verilen 04.04.2007 gün ve 2007/86 Esas, 2007/85 Karar sayılı hükmün süresi içinde Yargıtay'ca duruşmalı olarak incelenmesi A.S. müdafii tarafından istenilmiş olduğundan dava evrakı C.Başsavcılığının onama isteyen 15.06.2007 tarihli tebliğnamesi ile daireye gönderilmekle, yasal şartları oluşmadığından duruşmalı inceleme isteminin 5320 sayılı Kanununun 8/1. maddesi uyarınca yürürlükte bulunan 1412 sayılı CMUK. nun 318. maddesi gereğince reddine karar verilip incelenerek gereği düşünüldü:

Arnavutluk Cumhuriyeti Durres Temyiz Mahkemesinin 21.12.2001 gün ve 289 sayılı kararı ile Arnavutluk Ceza Kanununun 110/2-25, 186/1, 190/1, 191/1, 47 ve 55. maddeleri gereğince kişiyi hukuka aykırı olarak hürriyetinden yoksun bırakma, belgeler, mühür, form kağıtları ve medeni halleriyle ilgili belgelerde sahtecilik suçundan kesinleşmiş 7 yıl hapis cezasının infazı ve Arnavutluk Cumhuriyeti Tiran Ağır Ceza Mahkemesinin 26.03.2006 gün ve 70 nolu Arnavutluk Ceza Kanununun 78, 278/2, 118, 151/2, 333 ve 334. maddeleri gereğince kasten adam öldürme, ruhsatsız ateşli silah bulundurma,

mezarlara zarar verme ve suç örgütü kurmak suçlarına ilişkin tutuklama kararı nedeniyle iadesi talep edilen A.S. nin **Türk vatandaşı olmadığı, hakkında yabancı ülke mahkemesince verilmiş tutuklama kararı ile kesinleşmiş hüküm bulunduğu, iadeye konu suçların Türk Ceza Kanunu uyarınca da suç kabul edildiği, zamanasına ve affa uğramadıkları, düşünce suçu veya siyasi yada askeri suç niteliğinde olmadıkları; suçun Türkiye Devletinin güvenliğine karşı, Türkiye Devletinin ya da bir Türk Vatandaşına ya da suçun Türk kanunlarına göre kurulmuş bir tüzel kişinin zararına işlenmediği, suç yerleri itibarıyla Türkiye'nin yargılama yetkisine giren suçlardan olmadıkları ve geri verme isteminin kabul edilemez olduğuna ilişkin iddianın kuvvetli şüphe taşıdığına doğrulanamamış olduğunun dosya içeriğinden anlaşılması karşısında, **tüm yasal gerekçeleri gösterilerek mahkemece kabul ve takdir kılınmış olduğundan** A.S. müdafinin yerinde görülmeden temyiz itirazlarının reddiyle Ankara 10. Ağır Ceza Mahkemesinden verilen 04.04.2007 gün ve 2007/86 Esas, 2007/85 Karar sayılı hükmün istem gibi ONANMASINA 21.07.2008 gününde oybirliğiyle karar verildi.**

Başkan Üye Üye Üye Üye
E.ÜLKER Ş.TÜRKTEML İ. ÇOBANOĞLU S.TARHAN İ. ŞAHBAZ

İçindekiler
12

YENİ WEB SAYFAMIZ

Yeni Web Sayfamıza Ulaşmak İçin Tıklayınız

GENEL OLARAK:

Genel Müdürlüğümüz sayfasında Bakanlığımız sitesinin genel mizanpajına uygun olarak düzenleme yapılması gerekmiş, bu fırsattan istifade edilerek yapılan değişikliklerde mevcut bilgilere daha kolay ulaşımın sağlanması yanı sıra içeriğin zenginleştirilmesini sağlamaya yönelik bir tasarım oluşturulması çalışmamızın ana amacını oluşturmuştur.

Genel görünüm dört ana başlık olarak düşünülmüştür.

- 1- Genel Müdürlük isimimiz ve Bakanlık logosunun yer aldığı başlık altında ilgili site içi linkler yer almıştır.
- 2- Sitemizi takip edenlerin gelişmelerden haberdar edilmesi için resimli flash duyuru ekranı oluşturulmuştur.
- 3- Sağ blokta genel bilgiler yeni bir şekilde dizayn edilip yeni unsurlar eklenirken
- 4- Sol blokta ise bir yenilik olarak bürolar ve görev alanlarına göre tasnif edilmiş bilgilerin sunumu yapılmıştır.

Halen yapım aşamasında bulunan sayfalar ise en kısa zamanda tamamlanarak kullanıma sunulacaktır.

SAĞ BLOKTA YER ALAN BAŞLIKLAR

E-BÜLTEN:

Bültenimiz 2008 yılının Ocak ayından beri üç aylık periyotlar halinde yayımlanmaktadır. Bu sayfamız, yayımlanmış tüm sayıların bir arada bulunması yanı sıra bu sayılarda yayımlanmış yazıların konularına ve eser sahiplerine göre tasnif edilmiş şekilde sunumu ve bülten hakkında genel bilgilere ulaşımının sağlanması amacıyla düzenlenmiştir.

GENELGELER:

Hukukî ve cezaî konularda adli yardımlaşma yapılmasına ilişkin genelgelerimizin tamamına ulaşımı için tek bir sayfada birleştirilmişlerdir.

SÖZLEŞMELER:

Ülkemiz tarafından imzalanmış bulunan tüm uluslararası sözleşmelerin ait olduğu kuruluşa göre tek bir sayfada ulaşımı sağlanmıştır.

APOSTİL ŞERHİ VEREN MAKAMLAR:

Tanıma ve tenfize konu olan yabancı belgelerin resmi onaylarını yapmaya yetkili adlı ve idarî makamların listesi verilmiştir.

SIKÇA SORULAN SORULAR: (Halen yapım aşamasındadırlar)

YAZIŞMA ÖRNEKLERİ: (Halen yapım aşamasındadırlar)

E-KÜTÜPHANE: (Halen yapım aşamasındadırlar)

LİNKLER: (Halen yapım aşamasındadırlar)

SOL BLOKTA YER ALAN BAŞLIKLAR**ENGLISH:**

Yabancıların görev alanımıza giren konularda bilgilendirilmesi amacıyla hazırlanmış bilgiler bulunmaktadır. Önümüzdeki dönemde sitenin tamamının İngilizce versiyonunun hazırlanması amacıyla çalışmalarımız devam etmektedir.

GENEL MÜDÜRLÜĞÜMÜZ:

Bu sekme altında başta Genel Müdürlüğümüz çalışanlarının isim ve iletişim bilgileri olmak üzere kuruluş/tarihçe, Görevlerimiz ve Faaliyetlerimiz başlıkları altında kurumsal bilgiler yer almaktadır.

İNSAN HAKLARI:

Bu bölümde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi önünde Devletimiz aleyhine yapılan başvurulara ilişkin Hükümet görüşünün oluşturulmasını temin amacıyla yapılan çalışmalara ilişkin bilgilere yer verilmektedir. Başta Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve ek protokoller Türkiye hakkında verilen örnek kararlar, adli makamlardan temin edilecek bilgi ve belgelere ilişkin açıklamalara yer verilecektir.

CEZA İSTİNABE VE TEBLİGAT:

Adli yardımlaşma evrakının doğru ve etkili bir şekilde hazırlanabilmesi için talep konularına göre yapılacak işlemleri ayrı ayrı ve ayrıntılı şekilde tariflerinden oluşan rehberler ve bu alanda gerekli bulunan sözleşme ve genelgeler ile birlikte diğer tüm bilgi ve belgeler bu sayfada yayımlanmış bulunmaktadır.

SUÇLULARIN GERİ VERİLMESİ: (Halen yapım aşamasındadır.)

İade işlemlerine ilişkin olarak adli makamlarımıza yardımcı olacağı düşünülen bilgi ve belgelerin yer alması düşünülmektedir.

HÜKÜMLÜLERİN NAKLİ: (Halen yapım aşamasındadır.)

Hükümlü nakline ilişkin olarak adli makamlarımızla birlikte tüm ilgililere yardımcı olabileceği düşünülen bilgi ve belgelere yer verilecektir.

HUKUK İSTİNABE VE TEBLİGAT: (Halen yapım aşamasındadır.)

Hukuki konularda adli yardımlaşma yapılmasına ilişkin olarak adli makamlarımızla birlikte tüm ilgililere yardımcı olabileceği düşünülen bilgi ve belgelere yer verilecektir.

NAFAKA : (Halen yapım aşamasındadır.)

Nafaka konusunda adli makamlarımızla birlikte tüm ilgililere yardımcı olabileceği düşünülen bilgi ve belgelere yer verilecektir.

ÇOCUK KAÇIRMA: (Halen yapım aşamasındadır.)

Çocuk kaçırma konusunda adli makamlarımızla birlikte tüm ilgililere yardımcı olabileceği düşünülen bilgi ve belgelere yer verilecektir.

DIŞ İLİŞKİLER: (Halen yapım aşamasındadır.)

Yabancı ülkeler ile hukuki konulara ilişkin yürütülen ikili ilişkiler ve bu ülkeleri hukuki sistemleri hakkında tanıtıcı bilgiler yanı sıra uluslararası kuruluşlar nezdinde yürütülen çalışmalara ilişkin bilgilerin yayımlanması öngörülmektedir.

OECD:

OECD Rüşvetle Mücadele Çalışma Grubu'nun 4-7 Aralık 2007 tarihli toplantısında Türkiye II.Aşama İncelemesinin tekrarına karar verilmesi sonrası, Ocak 2008 tarihinden itibaren eşgüdüm görevinin Bakanlığımıza verilmesi üzerine Genel Müdürlüğümüzce sözleşme ve ülke incelemesine ilişkin farkındalığın artırılması amacı ile bir internet sitesi oluşturulmuş, konu ile ilgili diğer Bakanlık ve kuruluşlardan sitemize link verilmesi sağlanmıştır.

GRECO:

GRECO, gerçekleştirdiği ülke incelemesi sonucu çeşitli tavsiyelerin yer aldığı bir "Değerlendirme Raporu" hazırlayarak ülkelerden bu tavsiyeleri yerine getirmelerini talep eder. Bu rapordan itibaren 12-18 aylık bir dönem sonunda da ikinci bir inceleme yapar. İnceleme sonucunda hazırladığı "Uygunluk Raporu" ile tavsiyelerin ne ölçüde yerine getirildiğini belirler. Ülkemizde GRECO incelemelerine ilişkin olarak kamu ve özel sektördeki farkındalığın artırılmasına katkıda bulunmak amacı ile bir Internet sitesi hazırlanmıştır.

CEPEJ: (Halen yapım aşamasındadır.)

Avrupa Konseyi bünyesinde üye ülkelerin adalet sistemlerinin mevcut durumlarının tespit edilmesi ve geliştirilmesi amacıyla hizmet eden ve iki yılda bir yayımlanan raporlarının yanı sıra yılda iki kez gerçekleştirdiği genel kurul toplantılarında yargı alanında önemli raporlar yayımlayan kuruluşun ve bu kuruluş nezdinde yürütülen faaliyetlerin tanıtılması bu sayfa yolu ile düşünülmektedir.

EUROJUST-EJN, FATF, IOM, OSCE, SECI: (Halen yapım aşamasındadır)

Bu kuruluşların tanımları ve yürütülen faaliyetlerin tanıtılması amacıyla temel bilgi ve

İçindekiler

UHDİGM

SIRA NO	HİZMETİN ADI	HİZMETİN TANIMI	HİZMETİN DAYANAĞI MEVZUATIN ADI VE MADDE NUMARASI
1	CEZA İSTİNABE BÖLÜMÜ		
2	Yurtdışına İstinabe Talepleri	Adli mercilerimiz tarafından yurtdışında bulunan ilgililer hakkında talep edilen, ifade alma, tespit yapma, elkoyma gibi işlemlerin, yabancı ülke adli makamları tarafından yerine getirilmesinin istenmesidir	Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardımlaşma Sözleşmesi (CİKAYAS), İkili sözleşmeler, CMK hükümleri, 69/1 sayılı genelgenin 1. bölümü
3	Yurtdışından İstinabe Talepleri	Yabancı ülke adli makamları tarafından ceza konularında adli makamlarımıza yapılan taleplerdir.	Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardımlaşma Sözleşmesi (CİKAYAS), İkili sözleşmeler, CMK hükümleri, 69/1 sayılı genelgenin 1. bölümü
4	Yabancı Devletlerle Karşılıklı Adli Sicil Bilgilerinin İletimi	İkili ve çok taraflı sözleşmeler gereği yabancı devlet vatandaşlarının adli sicil bilgilerinin ilgili ülkeye iletilmesi, vatandaşlarımıza ait adli sicil bilgilerinin yabancı ülkeden istenilmesi işlemidir.	Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardımlaşma Sözleşmesi (CİKAYAS), İkili anlaşmalar
6	Soruşturma ve Kovuşturmanın Aktarılması	Yurtdışında suç işleyip ülkemizde bulunan vatandaşlarımız ile ülkemizde suç işleyip yurtdışında bulunan yabancılar ile ilgili olarak soruşturma veya kovuşturmanın sözleşmeler gereği kişinin bulunduğu ülke adli makamları tarafından yerine getirilmesinin	Ceza Kovuşturmalarının Aktarılması Konusunda Avrupa Sözleşmesi

[Listenin Tamamını Görmek İçin Tıklayınız...](#)

ARAMIZA YENİ KATILAN ARKADAŞLARIMIZ

Ceyda ÜMİT	"Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü"nden,
Ömer Serdar ATABEY	"Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü"nden,
Ahmet Hamdi ÇELİK	"İdari Mali İşler Daire Başkanlığı"ndan,
Kübra TOKSARI	"Dörtüyl Cumhuriyet Başsavcılığı"ndan
Tuğçe YÜKSEL	"Gercüş Cumhuriyet Başsavcılığı"ndan,

Sennur EREN "Danıştay Tetkik Hâkimliği"nden

Üzeyir KARABIYIK "Hazro Hakimliği"nden

Genel Müdürlüğümüze atanmışlardır.

Kendilerine "**Hoşgeldiniz**" diyoruz.

